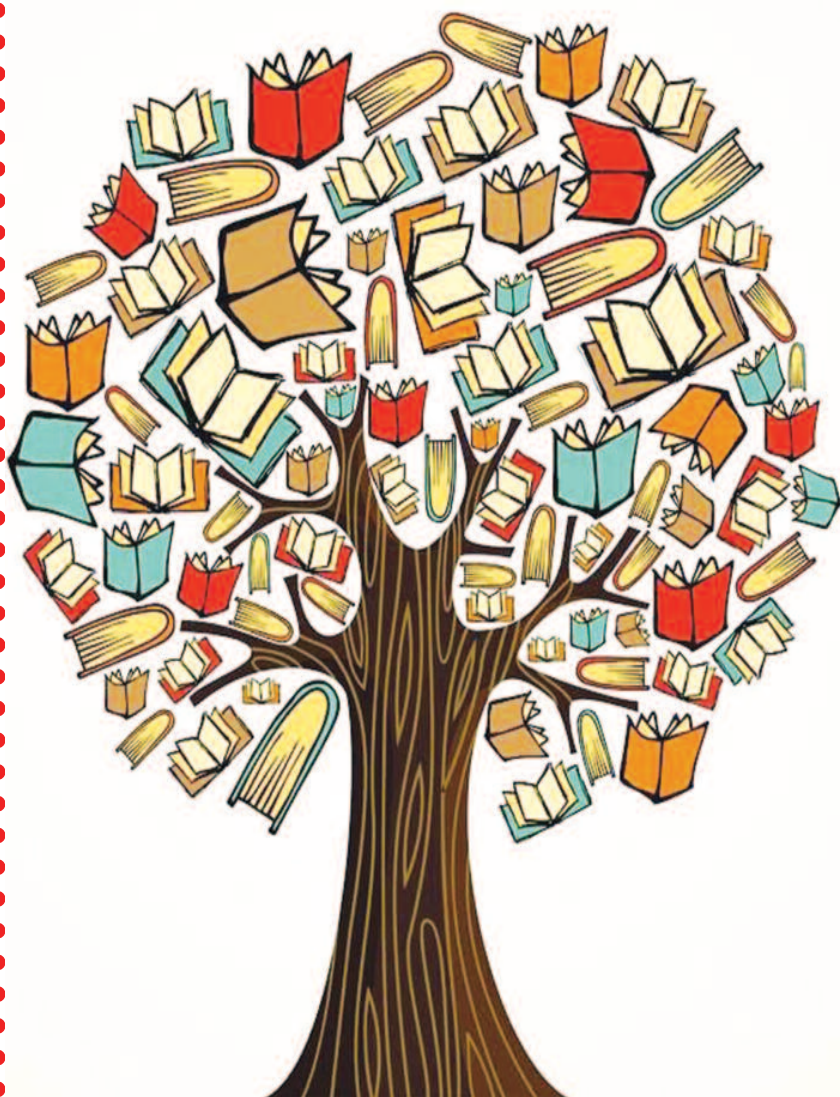


Український ВІСНИК



М. Шевченко

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXVII. № 17-18 (вересень) 2020



Дорогі учні, вчителі та батьки!

Початок навчального року є приводом для великої радості, хвилювань та надій. Хоча цей навчальний рік є особливим, з численними побоюваннями та особливими викликами для всіх, ми впевнені, що спільними зусиллями зуміємо подолати всі труднощі та здобудемо особливі результати й цінний досвід.

Бажаємо учням успішного навчального року з якомога кращими результатами, натхнення, нових досягнень у навчанні та цікавих відкриттів. Ми дякуємо вчителям за їх невтомну працю, за відданість, з якою вони передають знання школярам і прищеплюють їм моральні цінності, незалежно від труднощів, які переживає Румунія.

Закликаємо всіх дотримуватись протиепідемічних правил для забезпечення здорових та безпечних умов навчання. Нехай новий навчальний рік принесе лише радість та задоволення усім: педагогам, дітям та батькам.

Союз українців Румунії надалі підтримуватиме освіту українською мовою шляхом проведення різних тематичних конкурсів для дітей та молоді, зустрічей українських вчителів Румунії, долучаючись до організації та проведення олімпіади з української мови та літератури, а також впроваджуючи проекти щодо модернізації та оснащення дитячих садків і шкіл засобами навчання, надання українським учням стипендій, шкільного приладдя та електронних пристроїв для навчання, проведення учнівських спортивних змагань і таборів для дітей у Румунії та за кордоном.

Бажаємо успіху!

Провід СУР

«Учися, дитино, бо вчитися треба!

Учися, голубко, хай розум не спить,

Хай серце, і воля, і дух росте в силу,

Хай книжка розкрита любові навчить»

З ДІЯЛЬНОСТІ ДЕПУТАТА МИКОЛИ МИРОСЛАВА ПЕТРЕЦЬКОГО

Початок навчального року мав би стати радісним святом для всіх: дітей, батьків, вчителів, але останні події зробили його менш святковим, з численним знаками запитання та невизначеностями щодо подальшого проведення навчального процесу, – заявив, виступаючи з парламентської трибуни Микола Мирослав Петрецький. Він наголосив на необхідності пошуку конкретних, послідовних та відповідних рішень, аби вчасно виправити виявлені недоліки, залишаючи осторонь політичні суперечки та суб'єктивні інтереси, характерні для виборчої кампанії.

У тому ж ключі, пан Петрецький нагадує про наявність багатьох навчальних закладів, які не можуть належним чином здійснювати свою діяльність через стан фізичної деградації будівель. У черговому депутатському зверненні він повідомив міністерку освіти і досліджень Моніку Анісіє про ситуацію, в якій діє дитсадкова група з українською мовою навчання із 26 дітей віком від 2 до 6 років, що знаходиться в будівлі, яка не була відремонтована протягом багатьох років, без теплоізоляції, з пошкодженням дахом, в результаті чого при найменшому дощі з'являється цвіль. Депутат просить вжити термінових заходів для виправлення ситуації. У результаті цього звернення, та завдяки оперативній реакції міністерства та місцевої влади, ця проблема була значною мірою вирішена і діти зможуть вчитися у набагато кращих умовах.

Микола Мирослав Петрецький також зажадав від міністерки інформацію про заходи, вжиті для запобігання зараженню учнів та навчально-допоміжного персоналу новим коронавірусом, зокрема щодо застосування протиепідемічних заходів; відповідної підготовки вчителів та контролю дотримання чинних норм; придбання санітарно-технічних та захисних засобів, обладнання для онлайн-навчання учнів та обладнання для класів. Він також запитав, які заходи було вжито для забезпечення фізичної дистанції в шкільних мікроавтобусах, особливо там, де їх недостатньо.

Депутат Микола Мирослав Петрецький нещодавно звернувся з письмовим зверненням до міністра внутрішніх справ Марчела Вели на тему сепаратистських проявів у селі Вишня Рівня Марамурського повіту. Парламентарій зазначає, що нещодавно на в'їзді до населеного пункту були розміщені вівіски, написані мовою, яка не є ані офіційною мовою країни, румунською, ані мовою більшості населення в цьому селі, українською.

Цього місяця представник української меншини в Парламенті Румунії повернувся до теми незаконної вирубки лісів у Марамурському повіті. Уважно проаналізувавши відповідь на депутатське звернення до міністра охорони навколишнього середовища, надіслане ще навесні цього року, Микола Мирослав Петрецький констатував спробу відступити від основної теми документа, а саме незаконної вирубки лісів на

Мараморошині, зокрема в районі села Поляни, і просить міністра Костела Алексе надати конкретну інформацію про ситуацію з незаконним вирубуванням лісів у цій місцевості та про заходи, які були вжиті для запобігання незаконному вирубуванню лісів загалом.

Крім того, в іншому зверненні до міністра охорони навколишнього середовища депутат порушив ще одне нагальне питання, а саме: якість питної води для населення, наводячи приклад села Вишня Рівня у Марамурському повіті, де якість води, яка постачається населенню, є, м'яко кажучи, сумнівною. Таким чином, Микола Мирослав Петрецький зажадав інформацію про заходи, вжиті міністерством для покращення якості води, призначеної для людського споживання, про висновки проведених перевірок з цього питання та оновлені дані про мережі питного водопостачання, які працюють без санітарного дозволу.

Останнім часом мешканці населених пунктів у Долині річки Рускова Марамурського повіту скаржились на часті відключення електроенергії. Аналогічна ситуація спостерігається в багатьох інших населених пунктах повітів Тульча, Сучава, Сату-Маре, Тіміш, Арад, Ботошани, Караш-Северін (де також проживають етнічні українці). Тому представник української меншини в румунському парламенті звернувся до міністра економіки, енергетики та ділового середовища Вірджіла Данієла Попеску з проханням надати інформацію про заходи, вжиті для вирішення цієї проблеми, в тому числі проблеми частих позапланових відключень електроенергії на ділянці в Долині річки Рускова.

Попри те, що вже 13 років є членом ЄС, Румунія знаходиться серед останніх у регіоні з точки зору розвитку інфраструктури, особливо мереж газопостачання, водопостачання і каналізації. Одним з таких прикладів є ситуація в селі Балківці Сучавського повіту, де проживає численна українська громада, котре досі не підключене до мереж газопостачання і водопостачання і водовідведення. У зв'язку з цим депутат Микола Мирослав Петрецький зажадав від міністра громадських робіт, розвитку та адміністрації Йона Штефана інформацію про стан впровадження проєктів з підключення села Балківці до централізованих мереж газопостачання, водопостачання та водовідведення, наголошуючи на необхідності спрощення процедури розгляду та реалізації подібних проєктів.

Водночас депутат привернув увагу голови Ради директорів Національної інвестиційної компанії на необхідність пришвидшення проєкту з ремонту ділянки сільської дороги завдовжки 4300 м у Балківцях Сучавського повіту. Крім цього Микола Мирослав Петрецький написав звернення до міністра транспорту Лучіана Бода, в якому просить останнього докласти всіх зусиль для модернізації дорожньої інфраструктури в районі

перевалу Дялул Штефеніцей (DN 17C), який з'єднує Бістріца-Несеудський і Марамурський повіти, відповідно населені пункти Бістріца та Вишово-Вижне. Потрібно, – зазначає він у депутатському зверненні, – розширити проїжджу частину та поновити освітлення і розмітки для підвищення безпеки руху, а також облаштувати сучасну парковку з магазинами, туалетом тощо.

У тому ж ключі представник українців у Румунському Парламенті звернувся із письмовим зверненням до міністра громадських робіт, розвитку та адміністрації з проханням надати докладну інформацію про стан реабілітації DJ 187, дороги, що з'єднує села Леордіна, Рускова, Бистрий та Поляни, а також про строки виконання робіт.

Керівнику цього ж відомства Микола Мирослав Петрецький нагадав про обіцяні у 2019 році 2300 шкільних мікроавтобусів, які мали бути придбані за кошти з бюджету Міністерства громадських робіт, розвитку та управління, а необхідні суми були передбачені в бюджеті на 2019 рік. Хоча мікроавтобуси для школярів мали бути придбані та передані бенефіціарам ще протягом 2019-2020 навчального року, переважна більшість сільських шкіл, де потреба в цих мікроавтобусах дуже велика, досі їх не отримала.

У депутатському зверненні до міністерки освіти і досліджень Моніки Анісіє представник української меншини в Парламенті Румунії порушує проблему створення класу з українською мовою викладання в селі Рускова Марамурського повіту, де група батьків висловили бажання записати своїх дітей до підготовчого класу з українською мовою викладання, подавши необхідні заяви, але керівництво місцевого Технологічного ліцею відмовило їм у цьому. Депутат просить вжити невідкладних заходів для забезпечення дотримання всіма навчальними закладами статті 45 Закону №1/2001 р. «Про освіту».

Нарешті, Микола Мирослав Петрецький повернувся до теми якості мобільного зв'язку та мобільного Інтернету в прикордонних населених пунктах, порушеної раніше у депутатському зверненні до голови ANCOM Соріна Гріндяну. «Хоча у надісланій відповіді Ви зазначили, що очолюваний Вами орган проводить часті перевірки на предмет виконання операторами мобільного зв'язку зобов'язань щодо покриття мобільним зв'язком, я надалі отримую від мешканців прикордонних сіл скарги на низьку якість GSM сигналу, а в деяких районах відсутній мобільний Інтернет. У цьому сенсі прошу повідомити про заходи, які будуть вжиті для вирішення цієї проблеми», – підкреслив депутат Микола Мирослав Петрецький. Тим часом, у результаті докладених зусиль, в районі села Вишівська Красна був розміщений новий ретранслятор сигналу, який збільшив потенційну площу покриття, що охоплює село Бистрий та інші населені пункти в долині річки Рускова.

СВІТОВА ФЕДЕРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ (СФУЖО)

СИЛЬНІ ВІРОЮ, БАГАТІ ДОСВІДОМ, НАТХНЕННІ УКРАЇНОЮ – ЙДЕМО В МАЙБУТНЄ! – це гасло Світової федерації українських жіночих організацій на 2020 р.

СФУЖО є міжнародною координаційною надбудовою українських жіночих організацій у світі. Вона була заснована в 1948 р. на Світовому Конгресі Українського Жіноцтва у Філадельфії з метою згуртувати українське жіноцтво по своїх організаціях.

У 1990 р., отримала акредитацію в Департаменті публічної інформації

в ООН, у 1993 р. отримала консультативний статус в Економічній і соціальній раді ООН, а також в 1997 р. стала членом при ЮНІСЕФ.

Сьогодні СФУЖО об'єднує 27 організацій із 17 країн на чотирьох континентах. Нещодавно, до мережі Світової федерації українських жіночих організацій СФУЖО приєдналася і Організація Жінок Українок

Румунії, очолена Ледією Співалюк.

У 4-у числі часопису СФУЖО «Вісник» була представлена Організація Жінок Українок Румунії (заснована у 1991-му р.), яка є складовою частиною потужної української громадської організації на терені Румунії – Союзу Українців Румунії, та діє за власним регламентом і планом освітньо-культурних заходів.



Анна Кісіль,
голова СФУЖО

Голова Світової федерації українських жіночих організацій Анна Кісіль, закликає всі організації продовжувати громадську працю з новими силами та ідеями.

Завдання СФУЖО полягає не тільки у праці для України, організація ще старатиметься зберегти в діаспорі українську мову, історію і традиції.

ГОЛОВІ СОЮЗУ УКРАЇНЦІВ РУМУНІЇ МИКОЛІ МИРОСЛАВУ ПЕТРЕЦЬКОМУ ВРУЧЕНО ВІД ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ВОЛОДИМИРА ЗЕЛЕНСЬКОГО ОРДЕН «ЗА ЗАСЛУГИ» III-го СТУПЕНЯ

Президент Володимир Зеленський у суботу, 22 серпня, з нагоди 29-ї річниці Незалежності України нагородив орденом **За заслуги» III-го ступеня** голову Союзу українців Румунії, депутата Парламенту Румунії **Миколу Мирослава Петрецького**.

Відповідний указ опублікований на сайті Офісу президента.

У документі наголошується, що нагорода присвоюється «за вагомий особистий внесок у зміцнення міжнародного авторитету України, розвиток міждержавного співробітництва, плідну громадську діяльність».



Орден «За заслуги» III-го ступеня був вручений голові Союзу українців Румунії Миколі Мирославу Петрецькому міністром закордонних справ України Дмитром Кулебою з нагоди зустрічі з представниками української громади 7 вересня у Посольстві України в Бухаресті.

Микола Мирослав Петрецький, 34 роки, очолив Союз українців Румунії у 2015 році, а в грудні 2016 року був обраний депутатом Парламенту Румунії від українців. Він є чле-

ном групи нацменшин у Палаті Депутатів (нижня палата Румунського Парламенту) і секретарем Комітету з питань культури, мистецтв та засобів масової інформації.

Так само він є членом Виконавчого комітету Національної парламентської групи Румунії у Міжпарламентському Союзі і членом Парламентської групи дружби між Румунією та Україною. У грудні 2019 року голова СУР був обраний членом Президії Європейського Конгресу Українців.



Вітання голові Союзу Українців Румунії Миколі Мирославу Петрецькому з нагоди відзначення державною нагородою України – орденом «За заслуги» III-го ступеня

*** ПОСОЛЬСТВО УКРАЇНИ В РУМУНІЇ** щиро вітає депутата Парламенту Румунії, голову Союзу українців Румунії Миколу Мирослава Петрецького з відзначенням державною нагородою України – орденом «За заслуги» III-го ступеня за вагомий особистий внесок у зміцнення міжнародного авторитету України, розвиток міждержавного співробітництва, плідну громадську діяльність.

*** ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «УКРАЇНА-2050»** вітає Миколу Мирослава Петрецького, депутата Парламенту Румунії та Голову Союзу українців Румунії.

Громадська організація «Україна-2050» з приємністю повідомляє, що Указом Президента України №341/2020 від 22 серпня 2020 року «Про відзначення державними нагородами України громадян іноземних держав «За вагомий особистий внесок у зміцнення міжнародного авторитету України, розвиток міждержавного співробітництва, плідну громадську діяльність»

Президент України Володимир Зеленський нагородив орденом «За заслуги» III-го ступеня Миколу Мирослава Петрецького, Депутата Парламенту Румунії та Голову Союзу українців Румунії.

Подаємо посилання на цей Указ <https://www.president.gov.ua/documents/3412020-34825>.

«Вітаємо Миколу Мирослава Петрецького за таку високу та дуже заслужену нагороду і бажаємо йому міцного здоров'я, подальших великих успіхів та сили і натхнення далі продовжувати його важливу працю для добра українського наро-



ду»— заявив голова організації «Україна-2050» **ЕВГЕН ЧОЛІЙ**.

Громадська організація «Україна-2050» також дякує Миколі Мирославу Петрецькому за його згоду увійти до Ради директорів Громадської організації «Україна-2050»

ВІД ГОЛОВИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ

Шановний друже Миколо!

Дозвольте привітати Вас з отриманням державної нагороди України «За вагомий особистий внесок у зміцнення міжнародного авторитету України, розвиток міждержавного співробітництва, плідну громадську діяльність». Водночас вітаємо Вас з ініціативою підтримки Громадської організації «Україна-2050» і Ваш інтерес увійти до Ради директорів організації. ЕКУ на даний момент інтенсивно розвиває співробітництво з ГО «Україна-2050».

З повагою,
від усієї Управи
БОГДАН РАЙЧИНЕЦЬ

7-8 вересня Румунію з робочим візитом відвідав міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба. Під час свого дводенного перебування в Бухаресті глава українського зовнішньополітичного відомства зустрівся з представниками української громади в Румунії, провів переговори з міністром закордонних справ Румунії Богданом Ауреску, виступив на щорічній нараді румунських дипломатів, а також зустрівся з прем'єр-міністром Румунії Людовіком Орбаном та з членами комітету з питань зовнішньої політики двох палат Румунського Парламенту.

У рамках спільної прес-конференції, присвяченої підсумкам двосторонніх переговорів, міністри назвали головні теми зустрічі у Бухаресті. Богдан Ауреску: «Ми провели дуже змістовні та всебічні дискусії щодо двостороннього порядку денного, з наголосом на шляхах вирішення існуючих проблем, серед яких пріоритетним є забезпечення прав осіб, які належать до румунської меншини в Україні. Разом ми погодили низку кроків для просування діалогу з цього питання. Ми також обговорили кроки для розвитку політико-дипломатичного діалогу, діалогу в різних сферах для кращого використання потенціалу наших країн.»

Зі свого боку міністр Дмитро Кулеба заявив: «Це перший візит міністра закордонних справ України до Румунії з 2017 року. Я вважаю, що ми більше ніколи не повинні дозволяти, щоб у відносинах між нашими країнами були такі паузи. Це має бути задача України і Румунії: не допускати більше подібних перерв у контактах. Ми зацікавлені у відновленні всіх контактів: і по лінії парламенту, і по лінії наших прем'єр-міністрів, і між нашими лідерами. Ми, міністри закордонних справ, домовилися працювати з тим, щоб підготувати рішення, які можуть ухвалити наші лідери і рухати відносини між Україною та Румунією вперед. Я хочу наголосити, що добросусідські відносини – це пошук спільного замість пошуку розбіжностей і я радий, що в Бухаресті я відчув саме готовність шукати спільне і вирішувати питання, в яких у нас є розбіжності.»

Центральне місце під час переговорів Богдана Ауреску зі своїм українським колегою Дмитром Кулебою зайняло питання забезпечення освітніх прав румунської меншини в Україні. Про це наголосив глава МЗС Румунії. «Під час сьогоднішніх дискусій було підкреслено, що питання прав осіб, які належать до румунської меншини в Україні, залишатиметься на двосторонньому порядку денному доти, доки не буде досягнуто сталих рішень і ми погодили наступні кроки. Передусім буде відновлено роботу Змішаної комісії з питань забезпечення прав осіб, які належать до національних меншин. Вже відбулося засідання на рівні секретаріатів, засідання на рівні співголів цієї структури. Ми прагнемо досягнути максимуму можливостей для забезпечення мовних прав особам, які належать до румунської меншини в Україні, а також для того, щоб це стосувало-

Підсумки візиту глави МЗС України до Бухареста

ся всіх носіїв румунської мови в Україні, незалежно від того, як їх називають. Ми також розглянули можливість обговорення всеосяжної Угоди про захист прав національних меншин з наголосом на мовних правах.»

Стосовно навчання в румунських школах України міністр Дмитро Кулеба зазначив, що перехід на нові стандарти викладання було перенесено до 2023 року, коли набудуть чинності положення нового закону про освіту в



Україні. «Ми дійсно обговорили весь комплекс питань двостороннього порядку денного як сусіди та друзі, ми не боялися порушити найбільш чутливі й складні питання. Сьогодні, користуючись цією нагодою, я хочу запевнити: Україна налаштована вирішувати в дусі взаємної поваги, відповідно до національних інтересів України та Румунії, усі проблемні питання, включаючи чутливі питання національних меншин. Ми поважаємо позицію Бухареста щодо питань захисту прав національних меншин, я бачу що Бухарест поважає позицію Києва в цьому питанні і ми готові вести діалог. Діалог, який налагодився між нами, між міністрами закордонних справ, а також між міністерствами освіти України та Румунії, дає мені надію на те, що ми знайдемо взаємоприйнятні рішення.»

Під час переговорів окрему увагу було приділено посиленню економічної співпраці між двома країнами – сказав Богдан Ауреску: «Ми також обговорили та домовилися посилити роботу Спільної міжурядової комісії з економічного, промислового та технічно-наукового співробітництва, провести якнайшвидше засідання цієї Комісії з метою активізації двосторонніх економічних відносин. Ми також обговорили інші важливі

питання, такі як створення робочої групи з питань енергетичної співпраці між двома країнами.»

Свого румунського колегу доповнив Дмитро Кулеба: «Сьогодні ми дійсно багато уваги приділили економіці, торгівлі між нашими країнами. Я абсолютно впевнений, що ми можемо, маємо всі можливості створити та реалізувати амбітні проекти, які зроблять сильнішими і Україну, і Румунію, і наш регіон в цілому. Буде неприпустимою помилкою не використати можливості, які у нас є, насамперед в галузі енергетики та інфраструктури. І тому ми сьогодні дійсно обговорили як на максимальну потужність запустити поромну переправу Ісакча-Орлівка і усунути певні проблемні питання, і так само детально обговорили амбітні потенційні проекти в сфері енергетики, насамперед, які стосуються електроенергії, газу, вуглецю.»

Глава румунського зовнішньополітичного відомства також наголосив на необхідності розвитку міжлюдських контактів. Він привітав відкриття у серпні нового пункту перетину кордону Ісакча-Орлівка, а також озвучив бажання румунської сторони якнайшвидше відкрити інші пункти пропуску після модернізації необхідної інфраструктури, зокрема Вікову-де-Сус – Красна, Раковець – Дяківці та Ульма – Руска тощо. «Ми вважаємо за важливе збільшити рівень зв'язку між нашими країнами для стимулювання міжлюдських контактів. Щодо принципового підходу Румунії у відносинах з Україною, ми підтвердили рішучу підтримку Румунії європейському та євроатлантичному курсу України, виходячи з наших спільних інтересів у цьому регіоні Європи. Ми підтвердили рішучу підтримку суверенітету і територіальної цілісності України, а також політики невизнання незаконної анексії Кримського півострова.»

Глава МЗС України подякував своєму румунському візаві за постійну підтримку: «Я вдячний Румунії за безумовну підтримку територіальної цілісності й суверенітету України і засудження російської агресії як на сході, так і в окупованому Криму. Безпекові питання і безпека в Чорному морі завжди будуть важливими на нашому порядку денному.»

У Бухаресті міністри також обговорили інші питання регіонального рівня, важливі як для Румунії, так і для України, такі як безпека в Чорноморському регіоні, події в Білорусі, перспектива врегулювання придністровського конфлікту. «Ми маємо дуже близькі позиції, що підкреслює потенціал наших відносин і домовились в найближчий період розвивати цей напрям нашого діалогу з тим, щоб дискусії між нашими міністерствами закордонних справ сприяли спрямуванню двосторонніх відносин в позитивне русло», – заявив міністр закордонних справ Румунії Богдан Ауреску.

Василь КАПТАРУ
Всесвітня служба Радіо Румунія

КАВАЛЕР ОРДЕНА «ЗА ЗАСЛУГИ»

ІНТЕРВ'Ю

З ГОЛОВОЮ СОЮЗУ УКРАЇНЦІВ РУМУНІЇ, ДЕПУТАТОМ МИКОЛОЮ МИРОСЛАВОМ ПЕТРЕЦЬКИМ

Михайло Трайста: Вельмишановний пане депутате, нещодавно Президент України Володимир Зеленський нагородив Вас орденом «За заслуги» III-го ступеня. Розкажіть, будь ласка детальніше про цей вагомий момент для Вас, а також і для всіх українців Румунії.

Микола Мирослав Петрецький: На мій погляд, орден «За заслуги» III-го ступеня був вручений не тільки мені, він відображає роботу всіх колег, саме тому я вважаю, що ним були нагороджені всі працівники СУРУ за вагомий внесок у зміцнення міжнародного престижу України, для розвитку міждержавного співробітництва та залучення до громадської діяльності. Можливо, ви помітили, що у своїх виступах я говорю про внесок колег, усвідомлюючи реальність того, що жоден лідер не може досягти чогось для громади без підтримки. З цих причин я хотів би ще раз подякувати кожному з моїх колег за їх участь та підтримку, за те, як вони підтримують мову, культуру та традиції українців у Румунії.

М.Т.: Ви сподівалися бути нагородженим такою Почесною відзнакою Президента України?

М.М.П.: Чесно кажучи, ні! Перш за все, коли ти робиш те, що тобі подобається, особливо домагаєшся чогось із відданістю, звичайно, не чекаєш відзнак та нагород, саме тому момент був абсолютно несподіваним. По-друге, те, чого я досягнув разом зі своїми колегами, є природною і нормальною справою для будь-якого керівника, просто для цього мене обрали люди. Однак я пам'ятаю момент і пам'ятаю той день, коли близько 20-ї години почав отримувати вітання від членів Президії Світового конгресу українців, Європейського конгресу українців, друзів з України, але оскільки у вітаннях не було зазначено, чому мене вітають, я був дуже розгублений до того моменту, коли бувші представники Світового конгресу українців у Брюсселі та представники Українського Посольства в Бухаресті надіслали мені посилання з Адміністрації Президента, де було вказано причину мого нагородження.

М.Т.: Хочу, щоб знали і наші читачі, що всі, хто нагороджений цим орденом «За заслуги» будь-якого ступеня іменуються кавалерами цього ордена. Отож Ви, пане депутате – кавалер, щиро вітаю Вас!

М.М.П.: Щиро дякую! Я радий, що роботу Союзу українців Румунії оцінює президент Володимир Зеленський, саме тому я горджуся нагородою, але це не повинно створювати, навіть на мить, враження, що в нас все ідеальне і ми не повинні продовжувати працювати, навпаки, це змушує нас взяти на себе ще більшу відповідальність.

М.Т.: Пане депутате, минуло сім років, відколи ви очолили Союз українців Румунії, і шість років, відколи були обраним депутатом Парламенту Румунії. Всім добре відомо, що ви є членом групи нацменшин у Палаті Депутатів і секретарем Комітету з питань культури, мистецтв та засобів масової інформації, а також і членом Виконавчого комітету Національної Парламентської групи Румунії у Міжпарламентському Союзі і членом Парламентської групи дружби між Румунією та Україною. І ось вже три роки, відколи вас було обрано членом Президії Європейського Конгресу Українців. Практично ви присвятили своє життя українській громаді Румунії. Скажіть, будь ласка як ви встигаєте виконувати всі ваші обов'язки, а їх немало.

М.М.П.: Я не вважаю, що існує багато обов'язків, особливо через те, що вони взаємопов'язані в певний момент. Ключем до виконання обов'язків, незалежно від того, що і скільки ми обговорюємо, а те, як ми користуємося своїм часом, знаючи, як виключити фактори, які відволікають нас, і ставимо за пріоритет повсякденні цілі. Те саме відбувається у житті кожного з нас, свідомо прагнучи зберегти рівновагу.

М.Т.: Звичайно, ми читаємо в пресі про вашу діяльність та досягнення, гарні й дуже важливі, у всіх галузях, проте я попросив би вас розповісти про Ваші досягнення в галузі освіти з викладанням українською мовою.



М.М.П.: Для кожного народу однією з основних сфер, що забезпечує збереження та продовження етнічної, мовної та культурної ідентичності, є освіта. З моменту вступу на посаду голови СУРУ я і мої колеги приділяли та продовжуємо приділяти пильну увагу цій галузі. Безумовно, всі досягнення в галузі освіти є важливими для нас та для етнічної групи, яку ми представляємо. Хочу згадати декілька з них, а саме: складання посібників з української мови, які були основою для підручників; збільшення кількості студентів, які вивчають українську мову, шляхом організування тематичних конкурсів, підтримки шкільних олімпіад з української мови, організування таборів для учнів; підтримання національних конференцій для вчителів, які викладають українську мову та українською мовою; наділення комп'ютерними технологіями, захисними матеріалами та дезінфікуючими засобами шкіл, де вивчається українська мова; забезпечення СУРОм транспортного засобу для перевезення учнів; нагородження преміями вчителів; підтримка програми «Школа по-іншому»; надання стипендій учням та студентам, які вивчають українську мову; підтримка врегулювання юридичної ситуації, в якій знаходиться український педагогічний ліцей ім. Тараса Шевченка, підтримка функціонування класів з малим числом учнів, підтримка університетської освіти українською мовою, організація навчальних курсів для вчителів, які викладають українською мовою тощо.

М.Т.: Пане депутате, наближаються місцеві вибори. Якщо минулими роками Союз українців Румунії висував неспішно де тут де там своїх кандидатів на посади мерів та радників, ось цього року СУР висуває своїх кандидатів у 53 населених пунктах, в яких живуть українці. Це просто неймовірно. Скажіть, як Вам – Союзу українців Румунії – вдалося це зробити і з якими перепонами ви зустрічалися?

М.М.П.: Етнічні українці компактно проживають на кордоні Румунії з Україною та Сербією. З огляду на цей факт, коли я отримав депутатський мандат, зрозумів, що важливу частину проблем, з якими вони стикаються, можна вирішити на місцевому рівні за допомогою представників у місцевих та повітових радах. На жаль, як ви вже згадали, кількість кандидатів, обраних досі на списках СУРУ, в місцевих радах коливалася близько мінімальної цифри, що не відображає ні демографічну структуру, ні ресурси спроможних та оцінених людей громадою. Так, у Раді, порівнявши дані про частку населення українського походження, зареєстроване членство, витрати на підтримку місцевих організацій з одного боку, та кількість обраних членів, з іншого боку, я виявив, що в багатьох місцях виборчий потенціал не підтверджений. Водночас відомо, що визначні українці балотувались у мери на списках різних партій в надії, що їх краще підтримають. Слід зазначити, однак, що багато разів надії не сповнювались, а також той факт, що завдяки наполегливості та динамізму СУР, кандидати, запропоновані Союзом, можуть бути впевнені у постійній та ефективній підтримці. Таким чином, усі ці питання обговорювались у повітових комітетах, які брали участь у виборчому процесі, де ми представляли всі ці дані разом із усіма досягненнями та завданнями Союзу на наступні чотири роки, що спонукало членів громади бути більш активними та залученими до роботи. У цьому сенсі об'єктивно склалися списки кандидатів, проводились опитування серед населення, а результати були абсолютним критерієм встановлення порядку реєстрації у списках кандидатів. Після того, як результати будуть відомі, буде складено звіт із пропозиціями взяття мір у випадку слабких результатів у філіях, які не виконали обов'язки, встановлені керівництвом СУРУ.

М.Т.: Пане Петрецький, дякую Вам, що погодилися відповісти на мої запитання. Бажаю Вам міцного здоров'я і успіхів у нелегкій, але вагомій праці для українців Румунії.

М.М.П.: Я дякую вам!

Інтерв'ю взяв МИХАЙЛО ГАФІЯ ТРАЙСТА

• Народився Тарас Шевченко в селі Моринці, сьогодні Звенигородський район, Черкаська область, будучи третьою дитиною Григорія та Катерини Бойко.

• По батькові діди і прадіди походили від козака Андрія із Запорізької Січі, а родичі матері були переселенцями із Прикарпаття.

• Сестри і брати Тараса, котрі прожили до зрілості: Катерина, Микита, Йосип, Ярина і Марія. Померлі до трьох років: Параска, Марія, Єфимія.

• Початкова освіта – два роки у місцевого дяка Совгиря. Оставшись круглим сиротою, хлопчик 11-12-ти років вбачає у своїй здібності до малювання шанс подолати гірку долю кріпацького життя, а це веде його по дорогах сусідніх сіл, де шукає з непоборною упертістю поміч у дяків Павла Рубана, Василя Губського, Петра Богорського, диякона Єфрема та отця Григорія Кошиці. Найдужче боліло хлопчика те, що скрізь приймали його і вважали тільки наймитом!...

• З чотирнадцяти років доля починає усміхатись юному Тарасу. Поміщик Василь Енгельгардт, котрому служить козачком, незабаром помирає і Тарас стає власністю сина цього, Павла Енгельгардта. Будучи військовим чином, хазяїн подорожує, виконуючи доручення. Тоді було модно мати покоєвих малярів, а молодий поміщик дає в науку Тараса до відомих майстрів. Три роки (1829-1831) Тарас перебуває вільним слухачем університету м. Вільно у художників Ф. Лампі та Я. Рустемаса, а опісля, переїхавши з хазяїном до Петербурга, переходить в науку на чотири роки (1832-1836) до цехового майстра живописця Василя Ширяєва.

• Найцікавішим фактом долі Шевченка є те, що саме наймогутніший (Енгельгардти належали до четвірки найбагатших родин!) власник кріпаків (коло 18.000 душ в Україні!) і саме царська родина і царська столиця підносять йому в дарунок те, що тодішній самодержавний устрій тримав хижацькими пазурами – звільнення з кріпацтва і доступ до науки!

• І так 22 квітня 1838 Шевченко стає вільною людиною, викуплений за «неймовірну» суму в 2.500 рублів (у вартості 45 кг чистого срібла!), отриману з аукціону царської родини на портрет поета Василя Жуковського (вихователя спад-

ЇХ ВАРТО ЧИТАТИ...



ТАРАС ШЕВЧЕНКО

(09.03.1814 – 10.03.1861)

коємця престолу Олександра II), намальованого Карлом Брюлловим, професором Петербурзької Академії Мистецтв, улюбленим учнем якого Тарас стає в короткому часі.

• 1840 – початкове втілення духовного призначення Тараса Шевченка: Восьмираменна зірка-збірка поезій «КОБЗАР» – що заявила тодішньому і тамтешньому духовному Голіату про потужність українського творчого слова!

• Він є чи не єдиним митцем, який працював усе своє життя над одним твором – «Кобзарем» –, що став шедевром українського духу, святим дружнім посланієм землякам своїм, і мертвим, і живим, і ненародженим в Україні і не в Україні...

• Твори інших жанрів: *п'єси Назар Стодоля та Никита Гайдай, Автобіографія, Журнал, Буквар южноруський та Листування.*

• Допускається дослідниками, що Шевченко намалював до 1.300 картин. 835 картин існують у різних музеях та колекціях в Україні і поза її межами.

• У «Кобзарі» слово БОГ зустрічається 630 разів. В. Щурат написав з цього приводу: «Зробити філософію Святого Письма своєю філософією це зможе зробити тільки справжній біблієць, яким був Шевченко».

• У світі присвячено Шевченку 1.385 монументів (в Румунії – шість). Більше присвячено тільки Ісусу Христу!

• Існують дві могили Шевченка, одна в Петербурзі, друга на Чернечій горі над Дніпром, біля Канева, в Україні.

• Відомі вирази про Шевченка:

О. Вишня, Україна: «Тарас Шевченко. Досить було однієї людини, щоб урятувати цілу націю.»

А. Курелла, Німеччина: «Тарас Шевченко не має собі рівних у світовій літературі.»

Еусебіу Камілар, Румунія: «Його геній розрісся, як дерево, простягнувши крону над віками.»

Н. Хікмет, Туреччина: «Поки б'ються серця людей, звучатиме і голос Шевченка.»

М. Якубець, Польща: «Поезія Шевченка була явищем єдиним і неповторним. Немає для неї відповідника у світовій літературі.»

• Із вічноживих слів Шевченка – поета, художника-академіка, співця-Кобзаря, Пророка, Праведного батька, духовного символу України –, яких варто повторяти:

*Не дуріте самі себе,
Учітесь, читайте,
І чужому навчайтесь,
І свого не цурайтесь. (І мертвим, і живим...)*

*Борітесь-поборете!
Вам Бог помагає!
За вас Правда, за вас Слава
І Воля святая! (Кавказ)*

Євсебій ФРАСИНЮК

«Негостинські голоси» святкують своє 10-річчя

Сповняється вже 10 років, відколи був заснований український вокальний гурток «Негостинські голоси». На початку був названий «Негостинка», тоді, коли пан професор Іван Кідещук став головою місцевої організації СУРу в Негостині – це було восени 2010 р. Зібралось 8 дівчат, котрі дуже любили українську пісню – і тепер вони співають. Почали шукати, збирати дуже гарні й давні негостинські пісні. Насамперед організували разом з головою давні вечорниці і там почала наша праця з українською піснею, ми співали так, як вміли, а потім працював з нами і грав на акордеоні наш талановитий односельчанин Михайло Волощук. До нашого гуртка притулилися й інші члени, котрі любили українську пісню. Ми були дуже раді, і

тоді розширили наш гурток. Пристали до нас жінки із Балківців, із Серету, навіть і чоловіки.

Подумали, що потрібно змінити назву гуртка, а тому що початок був у Негостині, ми назвали його «Негостинські голоси», найкращі українські голоси Буковини. Під час цих 10 років ми співали там, де нас бажали: в Бухаресті, на Мараморощині, в Ясах, в Банаті, в Чернівцях, а у нашому повіті були в кожному селі й місті, де живуть українці.

Ми співаємо на три голоси, бо диригентом став уже нині покійний професор музики Микола Крамар, котрого завжди будемо споминати бо він нас сформував, організував і навчав співати професійно, а це тривало 5 років. Член нашого гуртка, професор Петро Шойман, потім перебрав нас і став нашим диригентом. Наш гурток

співає пісні, про кохання, про любов, природу, весільні пісні (молодому і молоді), жартівливі колядки, церковні пісні. Дуже любимо співати пісні на слова Шевченка. Ми любимо ходити і до православної церкви, там співаємо релігійні пісні і даємо відповідь на Святу Літургію, бо ми співаємо і в церковнім хорі. Всі члени гуртка українці, наша душа радіє як чуємо і других, котрі шанують нашу рідну мову. Спершу ми одягалися в наші негостинські костюми, а потім одержали український стрій від СУРу. Ми любимо українську вишиванку. Негостина багата у піснях, колись на кожній події співалося лиш по-українськи, і ті пісні залишилися. Співається і тепер, але менше бо настали різні модерні музики які почали забувати те, що колись було справдливим. Наш гурток йде на такі події, де можуть заспівати по-матиринському і ми будемо далі боротися за наше слово.

Феліція ГРИГОРАШ

Фото авторки



СОЮЗ УКРАЇНЦІВ РУМУНІЇ

У МІСЦЕВИХ ВИБОРАХ 2020!

У єдності ми здійснимо ще більше!

РАДА СОЮЗУ УКРАЇНЦІВ РУМУНІЇ офіційно повідомляє всю українську громаду в Румунії, що на цих виборах кандидати СУР отримали найкращі результати за весь період з 1996 року й дотепер, здобувши 39 мандатів місцевого радника, порівняно з 13 радниками, обраними в 2016 році, та побивши рекорд попередніх років. До цього успіху, зростання на 300% кількості наших представників у місцевих радах (порівняно з 2016 роком), додається й обрання нашого кандидата, пана Івана Бринзанюка, на посаду мера села Ремети Марамурського повіту. РАДА СУР тепло вітає з перемогою новообраних мера та членів місцевих рад, решту кандидатів, яким дякує за докладені зусилля, а також дякує

виборцям за довіру, запевняючи їх в тому, що вони не будуть розчаровані.

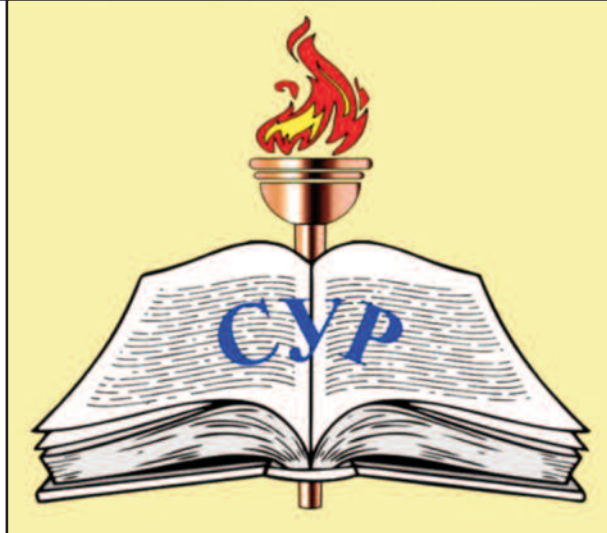
Заслуга кандидатів тим більша, що вони не дали себе втягнути у безглузді суперечки. Ця передвиборча кампанія, яку аналітики називають однією з найбрудніших, визначилася й мерзенними звинуваченнями на адресу СУР. Ми не опустилися до такого рівня, а проігнорували їх, будучи впевнені в бездоганній репутації наших кандидатів та в мудрості виборців, а результат очевидний: Собаки гавкають, а караван іде!

Дуже гарні результати означають закінчення багаторічного періоду апатії, самозадоволення, багатьох років, упродовж яких ми задовольнялися тим, що наші працьовиті українські господарі були приваблені полі-

тичними партіями, котрі розглядали нас скоріше як декоративну структуру. Але наш електорат не цього хотів! Електорат прагнув більшого, нових людей, активності, відповідальності.

Цей результат радує нас, а також змушує нас бути відповідальними. Керівні органи СУР, представники СОЮЗУ в органах державної влади, повинні будуть безпосередньо і постійно підтримувати наших місцевих обранців в їхніх зусиллях, спрямованих на виконання своїх передвиборчих обіцянок.

Нехай 27 вересня 2020 року ознаменується не піком активності СУР, а початком нового плідного періоду нашої організації!



РЕЗУЛЬТАТИ СОЮЗУ УКРАЇНЦІВ РУМУНІЇ

<u>БОТОШАНСЬКИЙ ПОВІТ</u> КИНДЕШТИ 1 радник <u>КАРАШСЕВЕРІНСЬКИЙ ПОВІТ</u> КОПАШЕЛЬ 1 радник ПАЛТІНІШ 1 радник <u>МАРАМОРОСЬКИЙ ПОВІТ</u> БИСТРИЙ 2 радники ВЕЛИКИЙ БИЧКІВ 3 радники ПОЛЯНИ 3 радники РЕПЕДЯ 1 радник РЕМЕТИ 1 примар 4 радники	ВИШНЯ РІВНА 3 радники РУСКОВО 3 радники <u>САТУМАРСЬКИЙ ПОВІТ</u> АГРІШ 1 радник МІКУЛА 2 радники ТЕРЕБЕШТИ 1 радник <u>СУЧАВСЬКИЙ ПОВІТ</u> БАЛКІВЦІ 1 радник БРОДИНА 1 радник ІЗВОАРЕЛЕ СУЧЕВЕЙ 1 радник	УЛЬМА 2 радники ВАТРА МОЛДОВІЦЕЙ 2 радники <u>ТІМІСЬКИЙ ПОВІТ</u> БИРНА 1 радник БЕТХАУЗЕН 1 радник КРИЧОВА 1 радник ҐАВОЖДІЯ 1 радник ШТЮКА 1 радник ВІКТОР ВЛАД ДЕЛАМАРІНА 1 радник <i>/Імена кандидатів подамо в наступному номері газети після складення присяги./</i>
---	--	---

«Успіння Св. Богоматері» – свято церкви, свято села, свято віруючих во Христі

Сучава, село Качіка – 15 серпня

«Радуйся, благодатна, Господь з тобою!
Благословенна ти між жінками.»

(Лука: 1-28)

Здавалося б загадкове вшанування кончини земної подорожі Марії Богородиці як найбільшим святом з усіх свят на честь Святої Богоматері, встановлених християнською Церквою, але якщо звернути увагу на



саму назву свята – «Успіння» – , тобто на значення «уснути», то одразу розгадаємо сенс переходу Препорочної Діви у інший вимір Всесвіту, тут у духовний простір християнського пантеону.

Символічно, постать Діви Марії – Богородиці розв'язує раз назавжди дихотомію: «Народжується людина чистою чи грішною?» Якщо із чистого тіла і чистого духу, то народжується чистою! Потрібно врахувати і чисте виховання і чисту життєву путь, оснований на Правді й Порядку, і відповідь повна.

*

Вважаю за особливу честь бути запрошеним преподобним отцем-парохом греко-католицької церкви «Успіння Св. Богоматері» села Качіка на Сучавщині, Николаєм Николаїшином, на найособливіше свято їхньої почесної громади. Розташоване село у чудовій гірській зоні, де Всевишній облагородив як природу, так і її людей-поселенців чаруючими рисами-обрисами.

Сугестивним для взаємного порозуміння та щирого співжиття є факт, що тут проживають у більшості поляки та українці, а їхні церкви – католицька та греко-католицька – знаменовані тим же самим святом – «Успіння Св. Богоматері» і «храмують», як гово-

рять на Буковині, обидві громади та їхні запрошені з великою урочистістю.

Цього дня Св. Богородиця додала віруючим ще прекрасної погоди і святе Богослужіння відбулося у підвір'ї церкви, було виконано таким чином і офіційне розпорядження щодо дотримання фізичної відстані між особами.

Святлітургія виконується окремо на румунській мові, окремо на українській – пояснив отець **Н. Николаїшин** – щоб не мішати духовним переживанням віруючим, які обізнані в одній чи другій мові. Румунською правив, у братській взаємодопомозі, преподобний отець **Василе Стойка**, а українською преподобні отці **Н. Николаїшин** та **Ілля Веренчук**.

Висловив у кінці святого Богослужіння преподобний отець-парох **Николай Николаїшин** з харизмою, притаманною пастирському поклику, три повчальні проповіді. Першу про загублену овечку із

сотої отари заможного господаря, закінчив словами: *Дорогі мої, заможний господар – це сам Господь Бог, молодець, котрий шукає загубленої овечки – це Господь Ісус Христос, прочанами є ті, котрі шукають святе діло, а Ви, прийшовши сьогодні до нашого храму, вшанували Матір того молодця – царицю Неба і Землі.*

Другу проповідь, про матір, котра чекала біля вікна до кінця свого життя повернення сина з війни, закінчує хвилюючим риторичним запитанням: *Якщо земна матір має таку силу любові, то цариця Неба і Землі не чекає біля небесного вікна, принаймні з тією ж самою любов'ю, повернення кожного із нас до вічного Божого царства?!*

Кінцеві слова третьої проповіді – про матір, котра саможертвою повернула свою дитину-дівчинку із пазурів орла – «Мамо, як мені шкода, що я тебе не пізнала!» просто ронили пекучі сльози по обличчях віруючих. Тихим голосом, але виражаючи вагомість кожного звуку, отець **Николайшин** подарував таку повчальну пораду: Любі мої, ми зійшлися сьогодні, щоб пізнати таку матір, Матір Небесну, і брати її подвиг за приклад, незалежно від віку нашого земного життя. Ми вшановуємо у покорі ту чашу, де стоїть тіло і кров Ісуса Христа, але як не вшановувати те лоно, яке носило Його! Я Вам дякую з глибини душі, що прийшли послухати сьогодні тут святе слово про Св. Богоматір! Амінь!



Сьомий випуск
Фестивалю релігійної пісні у
Качіці

Вже традиційно відбувається з нагоди цього особливого християнського свята у цій особливо Богом обдарованій місцевості і фестивалю релігійної пісні. Яко почесні поселенці предковічних гір, із шляхетністю, притаманною справжнім віруючим, вони щорічно запрошують взяти участь у цьому високодуховному заході церковні хори та вокальні колективи багатьох місцевостей Буковини, в репертуарі котрих плекається і релігійна пісня.

На нашому фестивалі гостювали церковні хори та вокальні колективи з Марамоуцини, з України, але незапрошена пандемія позбавила нас цього року такої душевної насолоди, – сказав нам, якимось сумно-ностальгійно, але з певною надією на краще будуче, отець Николаїшин.

Участь у фестивалі обмежилась цього разу двома церковними хорами – один із села Гропени, а другий місцевої церкви та



вокальним колективом «Негостинські голоси» під проводом звісного культурного діяча Петра Шоймана, колектив у репертуарі якого релігійна пісня займає почесне місце.

Гості-віруючі з Гропен подарували всім присутнім пісні «Пресвятая Діво» та «Вихвалайте гори-доли», негостинці – «О, Маріє, мати Божа» та «За все Тобі я дякую», а місцеві – «Що то за пані», «Мадонна» та «Є на світі місце дороге».

Якщо пригадати слова Св. Августина – «Хто молиться співаючи, той молиться вдвічі!» – то можна збагнути глибоко-високе душевне і духовне піднесення людини в істинній її участі у молитовному поєднанні з Божественною силою, що сотворила гармонійне функціонування складників Всесвіту.

«Блаженні ті, що слухають Боже слово і його зберігають!» (Лука: 11-28), щасливі ті, що славлять його співаючи і слухаючи – додали б ми.

Закінчилось свято-фестиваль у прекрасному саду Парохіяльного Дому с. Качіки, де учасників угостили традиційними стравами, а дружні розмови та фотознімки потвердили подальші духовні відносини.

Євсебій ФРАСИНЮК

Фото автора

Фаза документації у проекті Мультиетнічний туризм на Буковині

Балківці, Негостина, Гропени – 8 вересня

**«Турбота – рух душі,
а життя – це рух.»**
(Г.С. Сковорода)

Якщо істинно говорили наші родичі/діди/прадіди, нібито жартуючи, що вони живуть для того, щоб розв'язувати/вирішувати турботи їхнього життя-буття, то напевно, що свята встановлені ними впорядковували послідовність отих різновидних рішень.

Свято Рожаниць (08/21 вересня) у дохристиянських віруваннях, наприклад, упорядковувало турботи закінчення зібрання бульбового врожаю, засівання озимини, утеплення вуликів або висилання сватів, а християнське свято – Різдво Пресвятої Богородиці (08/21 вересня), є початком річного церковного циклу дванадцяти головних свят, є найвищим ступенем наближення Бога до людей, розв'язує турботу/дихотомію Його благодатного єднання з людиною в образі Марії-Діви, що народилась з Його благословення.

*

Однією з найважливіших турбот сьогодення у зонах мультиетнічного поселення, а Буковина є знаковим округом в такому значенні, є взаємопізнання задля взаємоповаги, порозуміння, взаємодопомоги, коротше – задля цивілізованого співжиття. Буковинці, що проживають по сей чи по той бік кордону з Україною, зрозуміли суть такого співжиття з давніх часів, винаходили і винаходжують по нині різні форми їхнього життєво-буттєвого просування.

Нам приємно представити одну із таких форм, а саме, проект *Просування мультиетнічного туризму*. Маю за честь поспілкуватись з цього приводу з очільником команди проекту Йоном Тодіряну.

– Вітаю Вас з проектом, представтесь, будь-ласка, та розкажіть про ходи вашої нелегкої дороги.

– Щиро дякую Вам, працюю головою Фондації «Ана» в Сучаві, неурядове об'єднання, яке є бенефіціантом ширшого проекту за фінансуванням міжнародної програми Румунія – Україна: 2014-2020, під заголовком «Міжетнічний скарб, специфічний Буковині». Відомо всім, що тут проживають у добрих відносинах та щирій дружбі 11 меншин. Наш проект містить за основу просування міжетнічного туризму та



адресується населенню Буковини в цілому, тобто частин України та Румунії. Вважаємо, що турист може насолодитись цікавими речами, тому що кожна меншина славиться власною специфікою, має свої духовні та матеріальні скарби, так сказати власне родове майно, а творчий потенціал кожної зокрема є невичерпним. Наш проект є першим у цьому напрямку.

– Назвіть меншини, які беруть участь у цьому проекті, чи, може, всі 11, та уточніть фази його діяння.



Куток бабусі й дідуся

– Не всі, а тільки сім меншин з Сучавського повіту та п'ять меншин з Чернівецької області. Тому що є найчисленнішою – це українська меншина, з якою нас пов'язує вже роки міцна дружба, потім поляки, німці, липовани, євреї, угорці та вірмени. Ну, декотрі із цих меншин представлені у малому числі, але їхні культурні скарби цікавлять туристів. Наведу хоча б два приклади: віменські церкви та каплиці дивують своєю архітектурою, а єврейський цвинтар у Сереті є другим за давністю у Європі.

Після офіційного представлення проекту в Сучаві та Ченівцях ми тепер розгортаємо фазу документації, слідує видання збірок легенд, цікавих оповідань-пригод, кулінарних рецептів, все притаманне кожній із меншин, та відповідних пластинок ДВД, потім стратегія туризму, що включає і два міжетнічні фестивалі пісні й танців та два міжетнічні ярмарки, відповідно в Сучаві та Чернівцях.

– Розкажіть, будь-ласка, детальніше про документацію, бо з того, що відбувається сьогодні у нашій громаді, здається дуже цікавим це дійство.

– Потрібно підкреслити, що наші діяння розгортаються в партнерстві з двома для кожної сторони неурядовими організаціями, для Сучави це Фондація «Ана» та НО «Ювентус», а для Чернівців це Ліга румунської молоді «Жунімія»

та Центр медія «Букпрес», також неурядові організації.

Документація – це найголовніша фаза проекту, спрямована до відкриття і навіть розслідування у кожній місцевості, де проживають етнотенішини, того найцікавішого, притаманного, унікального у духовному та матеріальному просуванні кожного етносу зокрема. Ось, у вашій громаді ми сьогодні знімали гарні звичаї та обрядодіяння свята храму «Різдво Пресвятої Богородиці» у селі Гропени, зараз знаходимось у Негостині, село прославлене високими культурними надбаннями, де біля погруддя геніального українського поета Тараса Шевченка, вокальний колектив «Негостинські голоси», під диригентською паличкою талановитого культурного діяча Петра Шоймана, виконав ряд місцевих піснених шедеврів. Побували у помешканні Віктора Григорчука, де голова Яської філії СУР, але негостинець тілом і душею, запросив до «Кутка бабусі й дідуся» – своєрідний музей родового майна господарського реманенту – від речей домашнього ткацтва, обробки землі, кутання худоби до музичних інструментів – зокрема мало кому відома цитера.

Михайло Волощук, відомий поет, художник, музика, наставник славного колишнього дівочого гурту «Негостинські квіти», здивував своєю багатю виставкою картин, натхненних у більшості буковинськими гірськими пейзажами. З відповідною скромністю він говорив про муку вдосконалення самотужки, бо юність його ускладнила друга світова війна, а природжені таланти спонукували до все вищих і вищих досягнень.

Ілля Абрам'юк, інженер за фахом, але вже професійний пасічник, працює разом із своїм сином Александром коло 1.500 вуликів, прийняв нас з великою радістю. З скромною гордістю признався, що дійшов рівня, на якому отримання меду це другорядна ціль, перша полягає в отриманні продуктів, які містять терапевтичні та лікувальні властивості, як бджолине обніжжя, перга, прополіс, маточне молочко, трутневий гомогенат, для чого існує в нього



спеціальна лабораторія, обладнана технологією принаймні європейського рівня.

У селі Балківцях ми відкрили кілька цікавих кулінарних рецептів, затриманих яко традиційні страви, ми б сказали суто екологічні.

– Значить, що туристу буде цікаво відвідати і нашу місцевість. Щиро дякую за розмову і бажаю проекту щасливої дороги!

– Напевно, що так, а я дякую у свою чергу і надіюсь, що українці відіграють неабияку роль у нашому маршруті!

Євсебій ФРАСИНЮК

Фото автора



Картини М. Волощука

МИХАЙЛО ГАФІЯ ТРАЙСТА

— А що ви, браття кочовики, сорому не маєте, чи вже зовсім гонор кочовицький втратили? — піднявся зі землі золотар Брату. — Ви забули за накази воеводи, який вас годує салом та шинкою, напуває вином та пивом, який вас озброїв, а ви тією зброєю збираєтесь тільки головки капусту рубати та цибулю різати!..

— Я раджу всім не думати про втечу, а думати, як би нам хоробро воювати і прославитись на весь край.

— Мертвому слава не потрібна!

— Яка ж нам хосна з тієї слави?!

— Славою черево не наповниш!

— Хто ж такий дурень віддати життя ради слави?!

— А хто ж від вас життя вимагав? Нікому ж воно не потрібне! — посміхнувся Борщминдру.

— Та на війні люди помирають.

— Де рубають дрова там тріски летять!

— З бою мало хто живим повертається!

— А ми повернемось живими — всі!

— Такого не може бути!

— Пусті небиліці!

— Казки для малят...

— Хто таке чув, аби всі з війни живими повернулись?!

— А ми повернемось не тільки живими, а й переможцями, і прозславимось на цілий край, ще й плінних візьмемо...

Громада мовчала. Такі слова сподобались кочовикам. Кожен уявляв себе лицарем-переможцем, який жене перед себе громаду плінних.

— Але для цього нам треба виковати залізні бойові обладунки, в яких байдужі нам будуть ворожі списи, шаблі та стріли... Ми будемо йти лавою на них, а вони не зможуть нам зробити нічого, чи не правда?!

— Правда, правда! — загула громада.

— Віват, Борщминдру!

— Борщминдру молодець!

— Це по-перше, а по-друге: кожен з нас буде воювати обома руками — у правій тримаючи шаблю, а у лівій спис, і так...

— А не можна навпаки? — запитав хтось.

— Та можна, кожен хай тримає, як може і як хоче, головне, аби рубав обома руками ворога!

— І скільки будемо ось так воювати?

— Кожен скільки може!

— А коли не зможе?

ВЛАД ДРАКУЛЯ ВОДЕ ТА ХОРОБРІ КОЧОВИКИ

— Коли не зможе, повернеться в табір відпочити, але перед тим витягне ланцюг, кине на шию одному з ворогів і потягне плінного за собою.

— А я б сказав... — крикнув Драгомір і замовк.

— Ну, що б ти сказав, Драгоміре? — запитав його Борщминдру.

— Та нічого, — роздумався Драгомір.

— Ну тоді мовчи, не відкривай рота! — гримнув котрийсь на нього.

— А я і мовчу, — відповів Драгомір.

— Як я бачу, Борщминдруле, ти вже й війну виграв, ворога переміг, у плін його взяв, на весь край прославився... — взяв слово ложка Дундул.

— Можна б і відсвяткувати перемогу, — кинув хтось з громади.

— Добра порада, гарна порада, — добавив інший.

— А чому б і ні?!

— Мужі кочовики, послушайте моєї поради! — підвищив голос Дундул. — Навіщо нам бойових обладунків кувати, залізо на дурниці тратити, а потім в отих обладунках важко киватись, вони важкі, спекота — важко дихати... Хто зна чи ми й доберемось в них до того ворога...

— Ну, що ти радиш, чи даремно відкрив рота, як Драгомір?

— Та ні, я раджу обкопати глибокими ровами наш табір, і чекати спокійно ворога, а коли він набіжить і впаде в оті ями, ми скоро накриємо його глиною, соломкою, листям, гілками, чим попаде під руку, і ось так прославимось на весь край, та що на весь край? На весь світ!

— Ось така війна мені подобається, в таких боях приємно воювати, лежи собі з головою на колінах коханої, попихай з люльки, а ворог сам себе знищить у ямах. Я згідний на таке воювання, але виникає запитання: хто буде оти рови ями, для ворогів викопувати?..

Громада мовчала, бо ніхто не хотів добровільно ями копати — то ж виснажлива праця... Хто зна скільки була мовчала громада, але прибіг захеканий урсар Заґен.

— Го-о-ой, Гуледал хай нас охоронить та спасе!

— Що трапилось? — затривожилась громада.

— Війна, почала війна?!

— Напали на нас бусурмани?

— Турки?!

— Кінґішган?!

— Ні,ні, ні, — відмахувався, наче від мух Заґен.

— Заспокойтесь, не почала ніяка війна — гукнув Драгомір.

— Ще гірш війни! — крикнув Заґен.

— Що може бути гірше війни?

— Вози з харчами?!

— Як це? Берись за зброю!

— Ріж, січи, рубай!..

— Коли зникли, де зникли, в котру сторону?...

— Не зникли ніякі вози! — гукнув Заґен.

— Заспокойтесь! Вози не зникли! — пробував вгамувати громаду Драгомір.

— Трапилось ще гірше лихо! — продовжував своє Заґен.

— Та говори вже раз! Війни немає, вози з харчами не зникли, що трапилось?

— Роміка зникла! — застогнав Заґен.

— Що за Роміка, котра Роміка, що за Роміка?...

— Роміка — Големанова дочка, наречена Парпандела!

— Як це так?! — крикнув Парпандел, витягаючи шаблю.

— О, Гуладеле! — заревів Големан, і впавши на коліна, почав рвати на собі сорочку і вимикати пасма волосся з голови.

— Ну, ну, що це таке? Зникла дівка і що?.. — здивувався Тандалер.

— Мовчи! — заскреготав зубами Парпандел.

— Чому я маю мовчати? Що я винен, що твоя наречена покинула тебе, може, закохалась в іншого і втекла з ним у світ, любов велике діло!

— Я вб'ю тебе, сучий сину! — крикнув Парпандел і накинувся з булавою на Тандалера.

Але і той не гаяв часу, відхилився від удару, витяг шаблюку і накинувся на свого супротивника.

— Мов, парубки, вам не соромно?! — крикнув Драґіч. — Ану заховайте зброю!

— Тільки після того, як розтрощу йому голову, як гарбуз! — крикнув Парпандел.

— А це ще побачимо хто кому... — відповів розлючений Тандалер.

Поміж них кинулись Брату, Данчул та Біорел. Але Парпандел, махнувши рукою, помчав шукати свою наречену.

(Далі буде)

Заклик до оборони

Пішла чутка по всіх селах
Наших українців,
Що у Бистрім ся уклала
Нація Рутенців.

І то так не запримітно,
Кратькома та стиха,
Та завели межі люди
Великого лиха.

Усі наші українці
Почали питати:
«Звітків це могло ся взяти,
Що на це казати?»

Та коли наші бистрян
Щось таке приймили,
Для нас воші будуть чужі
Коли так зробили.

Та, як видно, стид великий,
Паде на бистрян,
Бо вони вже не вкраїнці
А якісь рутяни.

А бистряни потребують
Це всьо добре знати.
Не лишитися здурити
Та душі продати.

Святе Письмо нас навчає
Та остерігає,
Що хто втратить свою душу,
Навік пропадає.

Відколи село існує,
Люди в згоді жили.
Українська була мова,
Нею говорили.

Тепер чуємо, що не так
Далі має бути,
Всьо, що було таке гарне,
Вже треба забути.

Забули та вже приймати
Якусь іншу мову —

Рутенську не знати звідки
На нашу незгоду.

Таке лихо в нас заводять
Та така тривога,
Бо люди ся не встидають,
Не бояться Бога.

Їх мета є та, що хочуть
В Парламенті бути,
А потім грошей багато,
Для себе здобути.

За гроші готові дати
І тіло і душі,
Бо в них тільки це вартує
Як на п'яцу груші.

Люди добрі із Бистрого,
Не дайтесь здурити!
Тим з-поміж вас, що хочуть
Братів розділити.

Розділити як націю,
А потім як віру
Та завести ворожнечу
Велику, без міру.

Христос просив апостолів,
Щоби одно були,
А сатана це не любить
Роз'єднює люди.

А я ваш старий священник,
Дорогі бистрян,
Прошуся не дайтеся
У руки сатани.

Та най собі вони знають,
Що дістануть з чиста
Ту платню, що її дістав
Юда, коли продав Христа.

Священник пенсіонер
Іван Арделян, Бистрий 2020

ПРИМІВКА

/Промовляння/

Давно, десь аж до другої світової війни і ще кілька років опісля, жителі села з різних причин рідко зверталися до медицини з питань здоров'я. Лікарів було мало, ліків також, а ті, що знаходились, коштували дуже дорого. У місті Сереті не було лікарів. Найближче до Негостини була лікарня у Чернівцях. До Сучави не ходили. Коли моя бабка Парасина (по матері) захворіла і було необхідно, щоб її проконсультував лікар, то дід Іван позичив грошей у банку /тоді у Сереті банк був приватний єврейський, /поїхав возом до Чернівців і звідтіля привіз лікаря. Ця консультація і ліки його так заборгували, що якби не війна, мав зостатись з дітьми під плотом. Недарма аж по сьогоднішній день зберігся у народі вислів «росте, як жидівська камата (лихва)». А бабка все ж таки померла на 32-ому році життя. Зимою 1953-ого року наш тато дуже простудився і захворів. У Сереті уже була лікарня, але тата до лікарні не прийняли, бо не було необхідних ліків. Йому приписали, між іншим, антибіотик-стрептомецин. Але і в аптеках його не було. Татів брат Дмитро жив у Сереті, займав добру посаду, мав багато знайомих євреїв, а ті діставали посилки з ліками і крадьки їх продавали. Мама вночі з ліхтарем ішла до Серету і там купувала кілька ампул стрептомецину, які коштували в той час сто леїв, а двадцять леїв платила акушерці, в той час єдина кваліфікована особа в Негостині, щоб зробила їй укол. Цих ліків ставало на кілька днів. Бідна мама, щоб роздобути грошей, продавала у Сереті та в Радівцях все, що могла. Спродала приблизно все своє придане. Коли тато дізнався скільки коштують його ліки, то категорично відмовився їх купувати і осінню 1954 помер.

Ця трагедія моїх родичів говорить ще раз про характер простого селянина-хлібороба. Він так прив'язаний до землі, що смерть йому дивиться у вічі, а він і гадки не має протиставитись їй, бо для цього треба торкнутись землі, продати клаптик поля. Я не раз питала маму, як вони, обоє письменні, розсудливі люди, які виділи як йдуть справи, бо у Негостині колгосп заснувався ще із 1949 року, не наважились продати клаптик поля і лікуватись. А поля в нас було. І худоба була: кінь, дві корови, вівці, свині. А тато дав перевагу смерті і пішов гнити. Та що зробиш, мабуть, така його доля, як казав Шевченко «у кожного своя доля, як той степ широкий...» Лікувались, як могли. Відварами з різних трав. Як боліла голова, прививали до чола листя капусти, порізане на кружальця, або терту на терці картоплю. Як простудився – парили ноги і руки в гарячій воді, малим дітям клали на груди у полотні смажену в олії цибулю. Як боліли плечі – клали вентузи. Це такі скляні банки, яких усередині змазували спиртом, а потім запалювали і скоро клали на плечі. Так само клали і п'явки. У Негостині п'явки клала румунка. Не пам'ятаю її ім'я, бо так їй казали просто – румунка. В той час вона була однісінька румунка, яка вийшла заміж за негостинця і жила в нас. Я її знаю уже в старшому віці. А, між іншим, вона дуже добре говорила по-українськи. П'явки вона ловила в болоті, що простягалося недалеко хати. Приносила їх в слоїку з водою. Прикладала їх там, де боліло, а вони починали ссати кров. Коли наситилися, то ставали аж в три рази довші й ширші.

А інший спосіб, яким гамували біль, це була примівка. Примовляли від болячки, від страху, від уроків і т.д.

Селянин як у колесі, бо одна робота ловить другу: лишень обсіялись, а починає сапання, обсапалися – починають жнива, закінчили жнива – починають копати картоплю, жати кукурудзу, а потім знову орати і сіяти. Селянин з раннього ранку до пізнього вечора трудиться в полі. Така доля була дана йому Богом. Нагадаймо, що рече Бог коли виганяє Адама з раю: «У поті свого лица ти їстимеш хліб, аж поки не вернешся в землю, бо з неї ти взятий» (Книга Буття 3;19)

Ноця лежала у великій хаті, бо у малій було душно. Їсти варили на дровах, вікна і двері відкриті навстіж, тому, у кімнаті було повно

мух. Доглядати її не мав хто, бо не мала родичів, ні сестри, ані брата, тільки чоловік і син, який в той час був у війську. Чоловік йшов у поле. Сусіди приносили їсти, годували, мили, чесали. Понад усіх вона любила нашу маму. Казала, що у мами дуже легкі руки, що лиш мама увійде у кімнату, їй стає легше. У послідний час найбільше вона скаржилась на біль голови. Коли мама її навідувала, вона плакала, цілувала мамі руки і просила допомогти. А що могла зробити мама? Прикладала до голови мокру у оцеті хусточку (умшляк), листя капусти, порізану кружальцями картоплю. Мама дуже переживала. Як приходила додому, завжди плакала, бо дуже тяжко дивитись на чийсь муки і не бути у змозі допомогти.

Одного дня мамі спала на думку розповідь бабки Варвари. Її хрещену матір дуже часто боліла голова. Тоді вона приходила да бабки і посиляла її до Тодорчихи примовити. Бабка йшла і уважно дивилась що та робила. А вона брала у глечик свіжої води з криниці, ніж, сідала на стільчик коло шпаргату, щось потиху казала, все брала ножом вуглик з шпаргату, вкидала у воду, роблячи на воді ножом хрест. Потім бабка приносила ту воду хрещеній матері, а вона вип'є чотири рази навхрест і за кілька хвилин весела, казала, що голова перестала боліти. Одной зимової днини, коли надворі була віхола і добратися до Тодорчихи, яка жила аж на краю села, було важко, бабка пішли до своєї тітки, вкинула у воду пару вугликів і принесли хрещеній матері. А вона покуштувала і голова перестала

боліти. Пригадала мама, що у романі «Земля» Ольга Кобилянська описує як Марійка йде до своєї приятельки Домніки, аби та відмовила недугу синові Михайлові. (Яка збіжність, наша мама також Домніка). Мама вивчила примівки напам'ять і запропонувала Ноці примовити. Я була присутня. У обох кімнатах двері були відчинені навстіж, так щоб жінка могла чути і бачити, що робить мама. «Перш за все – сказала мама – будемо просити Бога, щоб змилювався над нами. Я буду молитись уголос, а ви у думці (бо жінка ледве говорила)». Потім мама сіла на стільчик коло шпаргату і почала голосно казати:

«Болячка пухка, /Болячка з рожі, /Болячка з марины, /Болячка з лихим часом, /Болячка з гістцем, /Болячка з роботи, /Болячка з охоти, /Болячка з уроків, /Болячка з лихої волі, /Болячка наслана, /Болячка прислана, /Болячка вітрова, /Болячка польова, /Тут їй в голову не лупати, /Кровйов не плювати, /Місця не шукати /Але йти

собі /На широкі броди, /На глибокі води, /Там їй піски пересипати, /Води міряти, /Каміння лупати, /Броди розширяти, – /Які заглибокі, /Які за широкі. /А чисту, /Божу, /Молитвенну /Ноцю – лишити. /Як її мати на світ породила – /Аби її так злічила /Божими молитвами, /Своїми примівками, /Від Бога на вік, /А від мене на лік!»

Повторяла мама це три рази, кидаючи у воду вуглики, роблячи ножом на воді хрест. А Ноця з тої другої кімнати уважно слухала і слідила за її рухами, щось шептала, а сльози текли по її виснаженім обличчі. Потім мама дала їй пити тієї води навхрест. І так, як оповідали бабка, – зробило ефект. За кілька хвилин Ноця сказала, що їй стало легко, біль ущух, змучена вона почала дрімати і заснула. Після цього, ще скільки вона жила, як вода в глечики кінчалась, мама знову їй примовляла. Пам'ятаю, що одного дня, як води не стало, а мама пішла в поле на цілий день, то сусід ходив за нею в поле. Тепер можемо повірити, що оповіданнячко про примівку спирається на якусь правду. Розповідали, що давно в однім селі удова з малими дітьми дуже бідувала. Одного дня, прибита горем, з сльозами в очах пішла вона до попа за порадою. – Панотче, порадьте що мені робити? Піп трохи подумав і каже: – Знаєш що, бериси примовети!

– Та я не знаю як, – каже жінка.

– І я не знаю, – каже піп. – Ади, кажи:

Біг пес почерез овес,

Як не пошкодило вівсови

І не шкодило псови,

Так би не шкодило і... (Марії, Ілені, Палагії...)

Десь за рік після цього прийшла удова до попа: – Панотче, добре ви мене навчили. Моя примівка має великий успіх не тільки в нашій селі, але і у сусідніх селах. А наше життя різко змінилося бо, як то кажуть: «Як не потече, то капне».

Проф. пенсіонерка Марія Н. ФРАСЕНЮК

Фото авторки

«Любі діти, бажаю, щоб мій «сонячний промінець» наповнював світлом і добротою ваші молоді чутливі серця і допоміг вам вибрати правильну стежку, якою ви поманете в життя. А яскраве сонце нехай освітлює вашу путь, допомагаючи вам долати усі труднощі і перешкоди в дорозі до майбутнього.», – пише Марта Бота у вступному слові до першої своєї збірки «Сонячний промінець». А в передмові до неї Степан Ткачук відзначає:

«Марта Бота – письменниця од Бога та щедрості української землі, а ще й учителька, яка все своє трудолюбиве життя присвятила вихованню українських дітей.

Марта Бота пише про дітей і для дітей, а її проза чиста і прозора, блакитноока і лагідна, справжня і зворушлива. Письменниця – творець свята і світла для чистих і ніжних дитячих душ. Таж вона з буйною дитячою уявою творить цілком змужнілі, прекрасні й досконалі оповідання, казки та одноактівки – іскрометно палаючі твори, насичені чар-зіллям. Марта Бота обирає для своїх творів різні сюжети, не боїчись, що не розповість своїм юним читачам чогось незнамого та, може, й нерозумілого їм. Але суть полягає не в оригінальності сюжетних колізій. Письменниця намагається досягнути, зрозуміти, у чому ж полягає щоденна Правда дитячого буття і світу, Правда, яка визначає поведінку та позицію дітей і стає їх прихистком, якщо вони хочуть нею жити, вірно та віддано їй служити, боротися за її тріумф, а це значить боротися за себе і не лукавити ні в щоденних дрібних клопотах, ані у великих задумах, щоб не відступити від святої та недоторканої української національної ідеї.» Степан Ткачук *Творець свята і світла*, «Сонячний промінець». Видавництво Mustang, Бухарест, 2002 р. стор. 5-6.

Народилася Марта-Марія Бота 7 листопада 1943 року в місті Ужгороді, що на Закарпатті (Україна), у родині священика Михайла Русинка.

Дитинство провела на мальовничій Мараморошині, спочатку в селі Ремети, а з 1947 року в селі Верхня Рівна, де у 1957 закінчила семирічну школу. У 1961 році закінчила український ліцей в місті Сігеті, а в 1963 році вступила на заочне відділення Сігетського педагогічного інституту.

З 1962 р. працювала в школі. У 2002 році, після сорокарічного стажу, вийшла на пенсію.

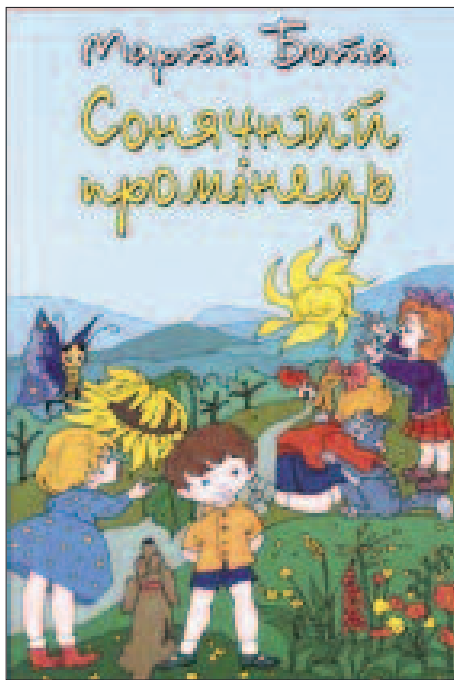
Почала писати ще будучи ученицею, а в 1970 році дебютувала на

МАРТА-МАРІЯ БОТА

сторінках «Нового віку», нинішнього «Вільного слова». Марта Бота упродовж десятиліть друкувала свої твори на сторінках українських видань у Румунії. Останніми роками її «маленькі шедеври» друкувалися, переважно, на сторінках «Нашого голосу», літературного журналу українських письменників Румунії.

Видавничий дебют Марти Боти відбувся 2002 року збіркою оповідань та казок для дітей «Сонячний промінець», а через вісім років побачила світ друга збірка дитячих оповідань та казок «Глиняна мисочка». Я мав честь ілюструвати обидві збірки Марти Боти.

Іван Ребошапка пише про Марту-Марію Боту:



«...Марта Бота виявилась у моїх помислах оригінальним письменником, сказати б, «двійником» Сухомлинського, що підтверджується випадковим, але саме тому дуже цікавим і показовим співпаданням основних даних їхніх життєвих і творчих шляхів.

Василь Сухомлинський – це нині покійний (помер на 52 році життя) заслужений учитель України, герой праці, який понад тридцять років свого трудового життя був учителем і директором сільської школи і, як відзначала Наталя Забіла, «всіма помислами й серцем жив серед школярів», спостерігав їх, вивчав їхню психологію і підшукував усе нові й нові засоби впливу на розвиток характеру і свідомості своїх вихованців. Без того

щоб перебільшити, можна ствердити, що подібно пройшла славний свій шлях і вчителька Марта-Марія Бота, яка присвятила власне життя багатьом генераціям школярів марамороської школи села Верхня Рона, живучи, як і Сухомлинський, їхніми думками й серцем, стараючись всіма силами зростити своїх вихованців добрими громадянами нашої батьківщини, чесними людьми, відважними, трудолюбивими і життєрадісними».

Одним з впливових засобів виховання учнів були, залишаються і надалі літературні твори Сухомлинського про дітей і для дітей, твори, що давно вже стали хрестоматійними завдяки тому, що в особі Сухомлинського мудро втілились постаті: постать вченого-педагога і постать обдарованого письменника. Великою любов'ю до дітей (без чого немає справжнього вчителя), постійним зацікавленням їхніми захопленнями і письменницьким талантом наділив всевишній і Марту Боту. А одержавши від народження ці Божі дарунки, у неї, як і в Сухомлинського, писання літературних творів майже напрошувалося само від себе, адже ж джерельною основою їхніх творів була перенасичена найрізноманітнішими життєвими пригодами шкільна атмосфера, яка й їх, вчителів, прямо «поглинала» у вир своїми поверхневими й підводними струями, й їм обом оставалось тільки одне робити (правда, найважче і без таланту не здійснимо) – помічати найсуттєвіші прояви дитячої вдачі та щоденної поведінки і зовсім небуденно, захоплюючи і художньо переконливо втілювати їх у свіже, майстерно підібране, промовисте



рідне українське слово (...) ідейно-виховним цілям в обох авторів зразково слугує мова – добірна, тепла, барвиста, соковита, властива у переважній більшості віковим особливостям дітей. Для українських дітей з Румунії такий мовний стиль дуже корисний для їхнього мовного розвитку – з умовою, щоб в який-небудь спосіб малі читачі зачували значення використовуваних слів та виразів.» (Іван Ребошапка, *Наша Сухомлинська*, «Наш голос», № 104/ 2003 р., стор. 18).

11 квітня 2017 року на 74 році життя Марта Бота відійшла у вічність.

«Письменниця Марта Бота любила і драматургію. Написала багато гарних цікавих і виховних п'єс для дітей, з якими її учні виступали на сцені перед численною публікою. Збиралась кілька разів вислати їх до друку, але сімейні клопоти і здоров'я не дозволили здійснити цю мрію. Марта Бота була порядна жінка, добра господиня, начитана і дружелюбна, добра односельчанка і подруга, любляча матір і бабуся, талановита письменниця і педагог. Як справжня українка, завжди вживала тільки літературну мову як вдома, так і на вулиці, в школі і будь-де. Приємно було із нею спілкуватись,

розмовляти на різні літературні теми, поговорити про кулінарію, бо завжди було чого навчитись від неї.», – пише про неї верхорівнянська письменниця Анна Трайста Рушть у статті «Погає «сонячний промінець» української дитячої літератури Румунії», яка появилася в 274 числі журналу українських письменників Румунії «Наш голос».

Михайло ГАФІЯ
ТРАЙСТА



Подорож до рідного села ЛІІ

Залишивши «зону» Козубашів, я подався у «кут» Бойчуків. Це означало, хати попри «рипу» /яр/. Що таке рипа? Скажу так, нібито, якийсь велетень врізав величезною сокирою у землю та зробив велечезну довгу долину. Тут росли сосни та верби.

Ми, дітлахи, тут пасли «ягнята за селом», а мені тільки що «тринадцятий минало»... Тут я та мої односельчани, між якими нагадаю Джікуцу Станчука, Івана Курилюка, Дмитра Василюка, Юрія Бойчука /Зіоник, син Лясика/, Аурела Костинюка, Дмитра Козубаша, Миколу Костинюка, Йонела Мазуряка та ще багато інших.

У ті часи ми, хлопчак, не мали ні «мобілі» ні «таблетки», так що робили те, що могли.

Коли не «билися» з хлопцями із Великої Марицеї на березі лісу, то влаштовували ватагу «опришків». Із Марицеї ватагою опришків вибрали мене, тобто я був Олекса Довбуш.

Про Олексу Довбуша я знав від нашого викладача української мови пана Юрія Ракочі /хай йому буде земля пером та пухом!/.

Я ділив «опришків» на дві групи: одна група виступала в атаку, а друга група захищалася.

Всі «опришки» добре стріляли з луків, кидали списами та мали навіть і «шаблі».

Були такі часи, коли ми грали у футбол, команди називалися «Горішні» та «Долішні».

Звідки такі назви? Одні мешкали у горішній частині села, а інші в долішній.

«Готарем» між командами, була моя хата, тобто моїх батьків. Я був «арбітром».

Інші змагання відбувалися у річці Сучава.

У чому була справа? Хто швидше перепливе ріку Сучава, або хто сидів більше під водою.

А ще ми грали і таку гру: «Білий, чорний, таркатий». Дівчата грали у «камінчики». Ці

дві гри тяжко описати, треба показати практично.

Якщо про «білий, чорний, таркатий» я можу зробити «демонстрацію» сто на сто, та про «камінчики», бувші дівчата вже забули, а нинішні дівчата навіть і не знають.

Час вертатися до нашої «рипи», куди багато років тому мешканці Марицеї привозили всяке барахло, та нині прийшли інші часи. Три рази на місяць приходить машина, яка забирає «барахло».

Залишаю «рипу» та йду до подвір'я того що був Юрій Бойчук /Скрипей/ 1900-1996/.

Колись він був багатцем села, мав кілька «фалеч» поля, мав «батозу» /молотарку/ і «селектор» та інші «машини». Мав хату, покриту бляхою, це коли одні хати ще були під соломою.

На жаль, його господарство погоріло аж два рази, а те, що залишилося від «батози», викинули у «рипу». Він два рази відродився як птах «фенікс» із попелу.

Я багато разів балакав з ним. Він сказав, що коли його заарештували тому, що був

«chiabur», /куркуль/, жандарм, який його вів лісом до міліції, сказав щоб тікав, а він не хотів тікати. Я запитався чому?

«Мой Колю, Миколо дорогий, якщо би я тікав, жандарм мав би мене застрілити у спину».



Коли зробили «колгосп» у нього забрали поле, але господар, залишився господарем. Він працював на всі сили.

Коли голова «колгоспу», запитав хто хоче косити за якийсь там процент, то що зробив Бойчук?

Він зробив у «царині» «колибу», де ночував. Вставав дуже рано, щоб косити з росою, коли був утомлений відпочивав у «колибі». Жінка приносила йому їсти, так що він косив кілька днів підряд.

Юрій Бойчук /Скрипий/ читав «Новий вік», а після революції видання СУРу.

Сусід його називався Ілля Бойчук /Шлуй/, до якого приходив на храм покійний Степан Ткачук, на Богородицю. Він мав яблуню, яка пристигала на святого Ілля, а ми, негідники, давали атаку на яблуню.

Поблизу Шлуя була «панська корчма», уявіть собі що у маленькому селі була «панська корчма».

У наступному номері напишу про школу села.

/далі буде/

Микола КУРИЛЮК
Фото автора

Ціна любові

Кожна річ в цьому світі має свою ціну. Щоденно кожен з нас платить за все, що йому потрібно для повсякденного життя. Ми платимо за їжу, житло, транспорт, охорону здоров'я, Інтернет та за інші необхідні речі. Але найцінніша в цьому світі це любов, тому що кожен з нас народився, щоб любити та, у свою чергу, отримувати любов. Немає матеріальної плати, якою б можна купити любов, тому що її ціна перевищує матеріальний світ. Можна вважати, що ціна любові це смерть. «Ніхто не спроможен любити більше, ніж тоді, коли він за своїх друзів своє життя віддає» – каже сам Ісус (Йоан 15,13). Тоді, коли людина починає любити когось, у ту же мить вона відрікається таємно самого себе, відрікається від своєї

гордості, своїх різних бажань, своїх радощів та свого рідного місця для того, щоб бути з коханою особою. Св. Апостол Павел каже, що: «любов не шукає свого» (ІКор. 13,5), тобто закохана людина вже не буде жити лише для себе, вона здатна жертвувати своїм часом, увагою, заняттями, комфортом заради щастя близької людини. Твердження, що ціна любові є смерть, це не метафора. Ісус заплатив за нашу любов ціною Свого життя. Так само сталося з пророками, з мучениками, які віддали своє життя за любов Христову. Віддавати життя за нашого ближнього не є однією із заповідей, якої християни повинні дотримуватися, а є містичною, таємною смертю, тобто відмовлення від самолюбства є обов'язковою



умовою для щирої любові. Ніхто не може стверджувати, що любить когось, якщо він самолюбний. Через любов кожен з нас відмовляється від себе, щоб відроджувати у іншому. Апостол Павел стверджує: «вже не живу я, а живе Христос у мені!» (Гал. 2,20). Можна запитати, що ті люди, які щиро люблять один одного, від певного часу починають подобати між собою. Закоханий буде розмовляти словами своєї коханої, буде любити ті самі страви, буде мати ту саму віру і буде ділити свою радість і неприємність, бо закохані з'єднані любов'ю. Плодом любові є також милосердя та прощення, що є надзвичайно важливими у подружньому та родинному житті. Отож, відмовлення від самого себе, означає жити в любові!

Отець Іван ЮРЧА,
с. Бистрий
Фото автора

Почався новий 2020-2021 навчальний рік



Дорогі друзі, сердечно вітаємо Вас з початком нового навчального року!

Тисячі школярів знову повернулися за шкільні парти та розпочали новий навчальний рік.

Ярослава ШТЕЛЯК

В холодку, біля криниці,
Задрімав ведмідь Бурниця.
Він хропе, а йому сниться
Пасіка дідуса Гриця.

Ось, прокинувся Бурниця
Та побіг до діда Гриця.
Але дідуса нема!
Стоїть пасіка сама.

Нема в кого попросити
Ласощами пригоститись.
Потерпи, хлопче, Бурниця,
Поки дідусь повернеться!
«Як терпіти? Я умру!
Як меду не пожеру.»

Недалеко, в холодку,
У вишневому садку,
Спить, не знає сивий дід,
Що в пасіку заліз ведмідь.
Носом чує меду запах,
Аж мороз іде по лапах.

Лапу швидко простягає,
Шапку з вулика зриває,
Набирає меду в жменю,
Пхає в рот, як у кишеню.
Лиже, смокче, рве, сосе,
Що аж кудлами трясє.
Мед солодкий, аж пече,
По кожусі вниз тече.

«Ні, вже годі, наситився!»
Вулик ще один лишився.
«Більше з'їсти вже несила!»
Огортає страх Бурмила:
«З'їсти – це даремний труд!
Як лишити його тут?»
Під паху бере він вулик
І тихенько, щоб не чули,
Ні собаки, ані люди,
Ні старий Грицько-зануда,
Чимчикує в темний дім
У проваллі лісовім.

Але Бурниця не знає:
Радість довго не триває!
Хоч він так міцний, мов дуб,
Заболів у нього зуб.
Розриває болість щоку,
Ой болить внизу і збоку,
Крутять сльози на очах,
Сильний біль. Настає страх.

«Де ся діти? Що робити?
Йти дідуса попросити?!»
Бере вулик на плече,
Так біжить-земля трясє!
Біжить та не зупиняє,



Ні звірів не помічає.
«Хоч би дід удома був,
Хоч би він мене почує!»
Він до діда добігає
І навколішки благає:
– Прошу тебе, діду Грицю,
Допоможи, дай водиці!
Або, чуєш, ой, спасай,
У біді допомагай!

Дід подумав: «Що робити?
Як Бурницю відучити

Це – особлива подія у житті кожного учня, чудовий і надзвичайно цікавий час, з якого розпочинається світла дорога до знань і успіхів.

Саме це день, коли з особливою теплотою згадуються вчителі й викладачі, їх неоціненна робота розуму й серця. Від їх зусиль залежить успіх розпочатих перетворень у сфері освіти і науки.

Щиро дякуємо вам, дорогі наші вчителі!

Бажаємо, щоб позитив цього Дня був присутнім продовж усього навчального року, а школа стала другою рідною домівкою для всіх вас.

Девіз сучасного дитинства –

не відкладай життя на завтра, твори, учись, перемагай сьогодні.

Редакція часопису
«УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК»

Вже отямився бурмило
Та на серці щось не мило,
Зажурився – це не жарт:
«Що ведмідь без зуба варт?
Хто його бояться буде:
Птахи, Зайці або Люди?»

Став Крота ведмідь прохати:
«Дай пораду, пане-брате!
В мене є важка жура:
Де був зуб, тепер діра!
Чим, скажіть, я їсти буду?
Чим я їжу роздобуду?»

Крім у чорнім козушку
Огрівався на пеньку,
Та не міг він зрозуміти:
Чому зуб почав боліти?
Як потрапив ведмідь в біду?
– Може, я допоможу?!
– Кинь Бурницько, кинь
журитись,
Я піду під землю ритись,
Може, то і зуб добуду,
Будеш мати зуб без труду!

Відтоді Бурниця грубий
Доглядає пильно зуби.
До дантиста часто йде –
Чи нема тріщини де?
Має щітку, пасту має,
Часто зуби вимиває,
Бо як зуби добрі й чисті,
То й солодке можна їсти!

Вони з дідом добрі друзі,
Діду служить по заслугі.
Діду він допомагає,
Аж пасіку доглядає.
Бо за той поганий вчинок
Зрозумів – це дуже встидно!
Брати так, не позичати,
Можна друзів поетрачати.

Ось, хороші вже новини:
Живуть люди і тварини,
Між собою вони дружать;
Один одного всі люблять.

Сторінку склала Тереза ШЕНДРОЮ

Український ВІСНИК

ХРОНІКА ДІЯЛЬНОСТІ СУР

* * *

Щороку 24 серпня Україна відзначає національне свято – День Незалежності.

Румунія була однією з перших країн, які визнали незалежність України та надалі залишається надійним другом та партнером України, рішучим прихильником європейських та євроатлантичних устремлінь сусідньої держави, відданим тісній та взаємовигідній співпраці відповідно до загальних цінностей та інтересів.

Нам дано мати чудові стосунки як сусіди, а українська меншина в Румунії, третя за кількістю громадян меншина, разом з румунською меншиною в Україні, були і залишаються міцними «містками» між двома народами, сприяючи, водночас, розвитку спільнот, в яких вони живуть.

Союз українців Румунії надалі підтримуватиме дружні відносини та розвиток двостороннього співробітництва між Румунією та Україною в усіх сферах, підтримуватиме територіальну цілісність України та її проєвропейський шлях.

Союз українців Румунії вітає український народ з національним святом – Днем Незалежності.

Бажаємо всім українцям міцного здоров'я, щастя, миру і благополуччя!

* * *

Комітет Сатумарської філії СУР провів 24 серпня у приміщенні місцевої сурівської організації в селі Мікула круглий стіл з нагоди Дня Державного Прапора України та 29-ї річниці Незалежності України.

Голова Сатумарської філії Ірина Люба Горват представила доповідь про значення здобуття Незалежності України, про Державний Прапор України та Акт проголошення Незалежності України.

У круглому столі взяли участь члени Комітету Сатумарської філії СУР, голови та члени місцевих сурівських організацій з Сату Маре, Мікули, Агіршу, Мофтіну та Терешешть.

* * *

Комітет Бухарестської філії Союзу українців Румунії 15 серпня провів у режимі онлайн українсько-румунський літературний вечір «Українські поети Бухареста».

Голова Бухарестської філії СУР Михайло Трайста зачитав вітання Голови Союзу Українців Румунії, депутата Румунського Парламенту Миколи Мирослава Петрецького, а потім представив аспекти з життя і літературної творчості українських поетів Бухареста: Івана Ковача, Михайла Михайлюка, Миколи Корсюка, Івана Непогоди та Степана Ткачука.

Про роль літератури як «місток між двома культурами», розповів румунський літературний критик Дан Йоан Марта.

Румунські письменники: Крістіан Гіка, Магда Беческу, Дан Йоан Марта, Тудорел Чоботару, Штефан Апостол, Андрада Інгріт Маран та Кетелін Кодру прочитали уривки з власних творів.

* * *

9 липня Українська Православна Церква Вознесіння Господнього села Бистрий Марамороського повіту відзначила 50-річчя від заснування церковного хору. Захід був організований Союзом українців Румунії у партнерстві з Українською Православною Церквою села Бистрий, з дотриманням рекомендацій влади щодо фізичної дистанції між учасниками.

Захід розпочався Святою Літургією, яку українською мовою на церковному подвір'ї відслужили парафіяльний священник Іван Юрча та отець Василь Арделян зі села Сока Тіміського повіту. Свята Літургія супроводжувалась співом церковного хору під проводом священника-пенсіонера Івана Арделяна. Подія продовжилась концертом релігійних пісень у виконанні хору, який продемонстрував свій багатий репертуар та високу майстерність виконання.

У цій святковій атмосфері голова Мараморської філії СУР Мирослав Петрецький нагородив священника-пенсіонера іконома ставрофора Івана Арделяна, засновника та диригента хору, ювілейною грамотою від СУР за його внесок у збереження української духовності в Румунії та подарував йому гарний букет квітів.

У заході також взяли участь заступник голови Мараморської філії СУР Юра Мочернак, заступниця голови організації села Вишівської Долини Марія Папарига, радник депутата СУР Олександр Мочернак, представники місцевої влади, парафіяльної ради та місцевої організації СУР. Голова сурівської організації села Бистрий Ірина Йордекяну, яка взяла участь в організації заходу, нагадала, що члени хору отримали нещодавно від СУР 30 нових кошушків.

Упродовж 50 років діяльності церковний хор брав участь у Святих літургіях, у храмових святах в українських селах Мараморщини, у концертах колядок та паломництвах. У даний час хор має у своєму репертуарі численні церковні пісні та колядки. Окрім недільних служб та участі у великих святах протягом року, хор проводить щорічний різдвяний концерт колядок у церкві села Бистрий, утверджуючи таким чином традиційні різдвяні колядки, а також нові колядки, складені диригентом хору. Хористи різного віку та професій із захопленням беруть участь у репетиціях, не шкодуючи свого часу й таланту.

Традицію церковного хору продовжують діти Бистрянської парафії, під-

готовлені добродійкою Юстиною Юрчею, які щороку на Різдво та Великдень виступають з концертом релігійних пісень та віршів.

Вітаємо хор Української Православної Церкви села Бистрий Мараморського повіту з ювілеєм та бажаємо успіхів місцеві сурівській організації!

* * *

У період 29-31 серпня Мараморська філія Союзу українців Румунії на багатофункціональному спортивному майданчику сурівської організації у селі Вишня Рівна провела культурну акцію «Полонинське літо», дотримуючись всіх рекомендацій влади для обмеження поширення коронавірусної епідемії.

Захід спрямований на просування та збереження старовинних вівчарських обрядів українців Румунії, українських народних пісень і танців.

Організатори представили присутнім, особливо молоді, діяльність місцевої кошари та вівчарські звичаї, які збереглися протягом часу.

Упродовж трьох днів на сцені просто неба виступили танцювальний гурт «Соколята» (керівник Лариса Петрецька), жіночий вокальний гурт «Рунянські дівчата», вокально-інструментальний гурт «Червона калина» з Верхньої Рівни (керівник Мирослав Петрецький), гурт «Надія» з Кривого (керівник Адріана Рекало), а також виконавці та інструментисти з населених пунктів Верхня Рівна та Коштіль.

Взяли участь голова Союзу українців Румунії, депутат Румунського Парламенту Микола Мирослав Петрецький, голова Мараморської філії СУР Мирослав Петрецький, представники місцевої сурівської організації та комітету Мараморської філії СУР, місцеві жителі та гості.

Присутні мали нагоду також скуштувати вівчарські страви.

* * *

23 серпня Тулчанська філія Союзу українців Румунії разом з представниками Молодіжної організації Тулчі відзначила День Державного Прапора і День Незалежності України, з дотриманням рекомендацій влади фізичної дистанції учасників.

З цієї нагоди присутні розповіли про значення національних свят України, а потім відбувся короткий святковий концерт у виконанні частини членів Молодіжного ансамблю «Задунайська січ», який діє в рамках Тулчанської філії СУР.

Нагадаємо, що етнічні українці повіту Тулча, які є нащадками запорозьких козаків, зберігають та просувають етнічну, мовну, культурну та релігійну самобутність осіб, які належать до української національної меншини та сприяють збагаченню національної культури Румунії.

* * *

Комісія з питань культури Союзу українців Румунії 12 вересня провела культурний захід, приурочений до 75-річного ювілею відомого українського публіциста, фольклориста, перекладача, письменника в Румунії, педагога Івана Кідешука.

У заході взяли участь члени Бухарестської філії СУР, члени-симпатизанти, румунські письменники та актори, а також представники болгарської меншини Румунії.

До події долучився по телефону ювіляр Іван Кідешук, який подякував присутнім за честь і увагу до його особи. Він зізнався, що є палким любителем як української, так і румунської літератури та закликав усіх любити рідне слово, читати сурівську періодику, а письменникам побажав знаходити відповідні слова, які б доходили до серця читача.

Голова Бухарестської філії СУР Михайло Трайста представив доповідь про життєвий і творчий шлях літературознавця Івана Кідешука. У другій частині заходу румунські письменники: Чечілія Маран, Корнел Родяну, Андрея Мокану, Кетелін Кодру, Крістіан Ніка, Васіле Тома, Магда Беческу, Клаудія Мінела та Штефан Апостол прочитали уривки з власних творів.

* * *

У неділю, 20 вересня 2020 року, члени Тіміської філії Союзу українців Румунії, інструментально-вокальний колектив «Банатські гуцули», (керівник Юрій Глеба) і танцювальний гурт «Золоті друзі» (керівник Чіпріан Давід) представили Союз українців Румунії на VII-му Фестивалі етнічних меншин у Тімішоарі, який відбувся на Площі Свободи міста. Вони презентували публіці українські народні пісні і танці.

Тіміська філія СУР також презентувала власний стенд, на якому були представлені книги, газети та журнали СУР-у, українські народні костюми, картини, українські віночки, традиційні українські страви.

Фестиваль був організований мерією міста Тімішоара спільно з Консультативною радою з питань національних меншин м. Тімішоара у партнерстві з Тіміською філією Союзу українців Румунії, Асоціацією Stato dell'Arte Officina Culturale, Союзом сербів Румунії, Товариством Makedon-Armână, Демократичним союзом угорців Румунії, Єврейською громадою, Банатською філією Німецького демократичного форуму, Банатським союзом болгар – Румунія.

Метою фестивалю було популяризація, збереження та розвиток культури й традицій етнічних меншин Тімішоари, багатокультурного міста, в якому етнічні меншини живуть у мирі й злагоді, взаєморозумінні та повазі, будучи справжнім прикладом для всієї Європи. Фестиваль транслювався і можна подивитись на сторінці Мерії міста Тімішоара в Фейсбуці.

САМОТА

- Самота – тяжка є мука,
Це безсоння є шалене.
Скажи мені, люба Ніно,
Ти заміж пішла б за мене?
- А ти машину вже маєш –
«Опель» маєш, чи «Тойоту»?
Якби ти мав їх в гаражі,
Вийшла б заміж за охоту.
- Ніно, машин цих не маю
І нема грошей купити,
Але я тебе, Ніночко,
Буду на руках носити.
- Це таке щось неможливе,
Ти ж мудрець, ти ж син Аврамів,
Я важка, тепер я маю
Сто п'ятнадцять кілограмів.
- Схуднеш в мене дуже скоро,
Схуднеш, допоможе доля.
Маю я овець отару,
А ще кілька фалеч поля.
- Маю, кури, качки, гуси,
Є і свині коло хати.
Так що, люба, скоро схуднеш
Як почнеш всіх годувати.
- Втопися з своїм багатством,
Де найглибша є ріка,
Знай, що я не є для праці
Й для такого тупака.

СКАЖИ, СИНКУ

- Я тебе, як твоя мама,
Хотіла би запитати:
Як ти виростеш, Іванку,
Скажи, ким хотів би стати?
- Скажу чесно вам, матусе,
В мене мрій нема багато,
Я хотів би дуже стати,
Таким митником, як тато.
- Чому митником, Іванку,
А не добрим інженером?

Або лікарем великим,
Чи то славним офіцером?

– Митником я хочу бути,
Залишити вашу хату,
Бо там кожного дня, мамо,
Дають митникам «зарплату».

ДО РИМУ

Вася поїхав до Риму
Грошей заробити,
Сусідам сказав, що хоче
Так, як Паша жити.

А коли вже повернувся
З чужої сторінки,
Не побачив він у хаті
Коханої жінки.

Пішла з іншим хто-зна куди
Його жінка Маша,
А він думав з нею жити
В розкошах, як Паша...

КУПИВ БАБІ ПОРОСЯТКО

Дід в Сереті, у вівторок,
Купив бабі поросятко,
Вичесав, щоб виглядало,
Як в панів мале дитятко.

Баба, як його уздріла,
Крикнула! – Не доподоби,
Має вуха дуже довгі
Ще і чуб собі на лобі.

А яке погане рило
Оце поросятко має,
Та ще як я, діду, бачу,
Хропе важко і кульгає.

ТЕРПЛЯЧИЙ ЛІКАР

– Радий бачити вас, Ольцю,
Бачити у сукні новій,
Скажіть, вас ще болять груди,
Чуєтесь міцні, здорові?

– Не радійте так одразу,
Тут не радість й не розкоші,
Бо я позабула взяти
Із полиці для вас гроші.

– Не турбуйтеся, Ольцю люба,
Я вас не від нині знаю.
Побіжіть додому скоро,
Я вас тутки зачекаю.

ЗУКО І ЧУКО

– Щоночі не сплю, думаю,
Не можу в ліжку заснути,
Щось недобре відчуваю
Тоді, як і пса не чути.

– А через яку причину
Ти не можеш вночі спати,
Що тривожить тебе, Зуку,
Тут, у рідній хаті?

– Думаю я цілі ночі
Не про бурі й не про зливу,
Хотів би знати чи Адам
Любив усім серцем Єву?

– Це тебе турбує Зуку?
Не згадуй те, що минуло,
Кого мав Адам любити,
Як других жінок не було?

СКАЖИ, ЖІНКО

– Скажи, жінко, вчора вночі,
Як прийшов я з Балківців,
Коли вже я вздрівся в хаті,
Що робив – кричав, гримів?

– Ти був тихий, але троє
Які в дім тебе внесли,
Сказали, важкий п'янюга,
Як пацюк той восени...

ХВАЛА ТЕЩІ

– Я тебе не розумію,
Кажу тобі чесно, вірно,
З жінкою щодня сваришся,
А тещу хвалиш безмірно...

– Хвалю і буду хвалити,
Купив їй я гарну шубу,
Бо вона відразу була
Проти нас й нашого шлюбу.

Михайло ВОЛОЩУК

E-mail: ukrainskyi.visnyk@gmail.com

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор

МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК

Редактор – **Тереза ШЕНДРОЮ**

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ

Редакція: Раду Попеску № 15, Бухарест

Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724

Друкарня RCR PRINT, Бухарест, Румунія

ISSN 1223-1614

Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România